

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 10. avgusta 1907.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Mlekarska zveza za Kranjsko. Občni zbor „Gospodarske zveze“. Notranja kontrola pri poslovanju hranilnic in posojilnic na Nižje avstrijskem. O povzetju in predplačilu na po železnici odposlano blago. Razpis pet deželnih ustanov na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Rudolfovem. Jabolčni tontič. Čebelarstvo društvo za novomeški okraj. Gospodarske drobtine. Bilance. Kronika Zadružne zveze. Vprašanja in odgovori. Zadružni pregled. Razpisi. Vabila. Inserati.

Mlekarska zveza za Kranjsko.

V „Narodnem gospodarju“ smo pisali pred nedavnim časom, da je stopilo vprašanje glede ustanovitve Mlekarske zveze za Kranjsko v tak stadij, ki zagotavlja skorajšno ustanovitev tega prepotrebne zavoda. V raznih naših člankih glede mlekarstva pri nas na Slovenskem smo poudarjali, da je glavni predpogoj za uspešni razvoj mlekarkega zadružništva tehniška vsotrsitev mlekarskih zadrug in centralizacija prodaje mlekarskih izdelkov. Ta centralizacija je mogoča edino le v močni, izven političnih vplivov stoječe centralne organizacije, posebno strokovne Mlekarske zveze. Ti pogoji so danes dani in smo prepričani, da je ustanovitev te zveze že dognano dejstvo in da jo bomo prav kmalu pozdravili v svoji organizacijski sredi kot važno posestrimo na polju gospodarskega preporoda slovenskega kmetovalstva. Še večkrat bomo imeli priliko, povrtni se na ta predmet. Za danes ponatisnemo samo dopis visoke deželne vlade, katerega smo v tem oziru dobili pred kratkim, in priporočamo vsem našim mlekarskim zadrugam, da ga prečitajo in uvažujejo. Dopis slove:

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Ljubljana, dne 26. julija 1907.

Št. 12.001.

O priliki sestanka mlekarskih zadrug, ki se je vršil na povabilo Zadružne zveze dne 14. januarija t. l. v Ljubljani v zvezi z razstavo masla, se je nudila priložnost, razgovarjati se o vprašanju ustanovitve mlekarke zveze za Kranjsko, ki se je že delj časa vlekla, in o nesoglasju, ki je tozadevno vladalo med raznimi činitelji na polju mlekarstva.

Na podlagi vspela tega razgovora, katerega so se razven zastopnikov poljedelskega ministrstva in

zastopnika deželne vlade vdeležili tudi zastopniki „Zadružne zveze“ in za Kranjsko nastavljeni mlekarski potovalni učitelj, smatra ministrstvo v smislu odloka z dne 3. junija t. l., št. 11.688, da je primerno in da je treba želeti, da se pripravi ustanovitev kranjske Mlekarske zveze.

Ta ustanovitev bi se po nazorih imenovanega ministrstva najbolje izvršila na podlagi teh načel:

1.) Glavna naloga te mlekarke zveze, ki naj se ustanovi kot registrovana zadruga z omejeno zavezo, naj bo tehniški pouk in organizacija prodaje za pridružene mlekarke zadruge.

2.) Člani te zveze naj bodo toliko one mlekarke zadruge, ki so začlanjene pri Zadružni zvezi, kolikor one, ki stojijo izven nje, bodisi da pripadajo Zvezi v Celju, ali pa da ne pripadajo nobeni zvezi.

3.) Revizijo novi zvezi pripadajočih zadrug naj ne izvrši nova zveza, marveč za vsako posamezno zadrugo njena zveza, odnosno za zadruge, ki niso priklopljene nobeni zvezni organizaciji, dotični vladni revizor, ki je doslej revidiral dotično zadrugo.

4.) Na novo se snujoča Mlekarska zveza mora postati član Zadružne zveze, da pri tej zvezi vrši svoj denarni poslovni obrat in dobi potrebno kreditno zaslombo.

5.) Načrt pravil za snujočo se Mlekarsko zvezo naj Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju, ki bo na poziv vedno za to pripravljena, izdela ali vsaj pregleda, ker ima načelnik iste mnogo izkušnje in strokovnega znanja za sestavo namenu ustrezajočih določb pravil.

6.) Mlekarski potovalni učitelj Jakob Legvart, katerega je nastavilo poljedelsko ministrstvo, naj odloži svoje mesto kot revizor Zadružne zveze v Celju

ali vsaj naprosi Zvezo v Celju, da odpošlje tozadevno naznanilo sodniji, dasi je poljedelsko ministrstvo z odlokom z dne 9. julija 1906, št. 15.716 izreklo, da se strinja s prevzetjem tega mesta. Skušnja je namreč pokazala, da tudi najbolj objektivno postopanje od poljedelskega ministrstva za celo Kranjsko nastavljenega mlekarkega potovalnega učitelja ne služi v prosep složnega vzajemnega delovanja kranjskih mlekarških zadrug, ako fungira z ene strani kot revizijski organ zveze, kateri pripada le manjši del kranjskih mlekarških zadrug in ima poleg tega še svoj sedež v drugi deželi, kar je treba še bolj upoštevati z ozirom na to, da se je v marsičem med Zadružno zvezo v Celju in ono v Ljubljani pokazalo neko gotovo nasprotje. Mlekarski potovalni učitelj bo mnogo bolj neodvisen in bo mogel mnogo bolj s svetom in dejanjem pomagati snujoči se zvezi, ako ne bo poleg tega in enostransko organ ene izmed obeh zvez, marveč bo pomagal v poučevalnem in pospeševalnem smislu vsem kranjskim zadrugam kot organ, ki je nastavljen od poljedelskega ministrstva.

Poljedelsko ministrstvo želi, da bi sedaj na podlagi ravnokar izraženih načel Zadružna zveza v Ljubljani in gospod potovalni učitelj poučevali, povdarjajoč veliki pomen, katerega pripisuje poljedelsko ministrstvo ustanovitvi mlekarke zveze za tehnično in trgovinsko vsotvršitev kranjskih mlekarških zadrug, z ene strani mlekarške zadruge, ki stoje v zvezi z Zadružno zvezo v Ljubljani, z druge strani pa one, ki stoje izven te zveze, o koristih ustanovitve take mlekarške zveze, in da bi s pomočjo posebnega odbora izzvali ustanovno zborovanje te zveze.

Poljedelsko ministrstvo, ki bi bilo pripravljeno v slučaju ustanovitve take vsem interesentom ustrezajoče zveze, isto na primeren način pospeševati, pričakuje za trdno, da se na predlagani podlagi z resno voljo in energičnim vplivom vseh za pospeševanje kranjskega poljedelstva poklicanih činiteljev sedaj vendar-le doseže, da se zapostavijo nesoglasja, ki škodujejo gospodarskim nalogam, in da s složnim vzajemnim delovanjem doseže takó potrební nadaljni razvoj kranjskega mlekarstva.

O tem se obveščata spoštovana „Zadružna zveza“ in gospod potovalni učitelj Legvart s povabilom, da se skupno posvetujeta glede vprašanja o ustanovitvi zveze na podlagi načel, predlaganih po poljedelskem ministrstvu, in da provzročita, kakor hitro se nudijo razmere za to in se pridobe za to misel interesenti, da se sestavi pripravljalni odbor.

Spoštovana Zadružna zveza in gospod potovalni učitelj se naprosita, da od časa do časa poročata deželni vladi o nadaljnjih stadijih te zadeve.“

Občni zbor „Gospodarske zveze“.

Tretji občni zbor „Gospodarske zveze“, centrale za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, se je vršil ob živahni udeležbi dne 18. julija t. l. v prostorih Slov. krščanske socialne zveze v hotelu „Union“. Vtis celega občnega zbora je ta, da je „Gospodarska zveza“ napredovala, da pa ima še mnogo nalog rešiti, ako hoče zadostiti svojemu v praktičnem oziru tako važnemu namenu. Izvršitev teh nalog pa ni odvisna le od „Gospodarske zveze“ same, marveč od vseh pridruženih zadrug, ki ne smejo nikoli pozabiti, kako važna je solidarnost, kako važno je dejstvo, da, ako so si ustanovile centralo za nakup in prodajo, se je morajo tudi posluževati in ji morajo poveriti vsa svoja naročila glede dobave ali oddaje blaga. V zglede bodi sklep zadružnega kongresa socialistične borze, ki se je pred nedavnim izvršil v Troyes na Francoskem ob udeležbi odposlancev konsumnih zadrug in zadružnih zvez v Franciji in na Angleškem. Sklep se glasi: „Vsi pristaši sindikatne in socialistične akcije se pozovejo, da zahtevajo pri svojih konsumnih društvi proizvodov vinarskih zadrug, konsumne zadruge pa se pozovejo, da se otresejo posredovalnih trgovcev in da nakupijo vino edino le od Magasin de Gros, 208, rue Saint-Maur; nadalje se povabijo vse vinarske zadruge, pristašnje B. C. S. (Bourse Coopérative socialiste), da ne sprejmejo več nobenega vinogradnika, ki ne dela sam, in da ne prodajajo vina nečlanom.“

Pravi pomen tega sklepa pa razumemo še le, ako se spomnimo vinogradne krize na Francoskem in nemirov, ki so nastali vsled te krize. Ta sklep je lep dokaz solidarnosti, skupnosti. Tako solidarnost želimo tudi vsem našim zadrugam, članicam „Gospodarske zveze“.

Glede občnega zbora samega smo dobili sledeče poročilo:

Predsednik g. Babnik konstatira sklepčnost, ker je od 3893 upravičenih glasov zastopanih 1227 glasov, in pozdravi navzoče. G. ravnatelj Škerl prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se potrdi. G. predsednik konstatira, da postopa zdaj glede umetnih gnojil „Gospodarska zveza“ složno po dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo. Nato poda gosp. predsednik poročilo načelstva.

Ne bom na dolgo in široko razkladal poročila o našem delovanju v pretečenem letu, ker je itak iz tiskanega poročila razvidno, kaj se je storilo. Očrtati hočem le nekoliko naše prihodnje delovanje. Borili smo se in se bomo tudi v bodoče z raznimi težkočami, katere pa bomo, trdno upam, srečno premagali. Promet se je držal v mejah prejšnjega poslovnega leta. Vsega prometa je bilo okoli osem milijonov kron. To je gotovo lep uspeh našim skromnim sredstvom. Da nismo imeli veliko čistega dobička, kakor razvi-

dite iz bilance, svedoči, da ne delamo za dobiček, ampak v korist naših zadrug in društev. Seveda še ni vse tako, kakor bi moralo biti; gledalo se pa bo, da se odpravijo vsi nedostatki, ki so dosedaj ovirali živahnejše gibanje naše „Zveze“. Imeti bomo morali stalnega potovalca, ki bo redno obiskoval naše zadruge. Vsem je znano, kako pogosto nadlegujejo razni krivonosni trgovine, zadruge in društva, da preslepijo z medenimi besedami in navidezno nizkimi cenami odjemalce. Da se temu kolikor mogoče odpomore, je potreben stalni potovalec.

Knjigovodstvo je urejeno sedaj tako natančno, da naredimo lahko vsak hip zanesljivo bilanco. Dobro knjigovodstvo je duša vsakemu podjetju, zato je boste vzeli to z zadovoljstvom na znanje.

Po posredovanju državnega poslanca komercialnega svetnika g. Povšeta bomo dobili nabavo volov za mornarico v Pulju. Vsako leto se bo rabilo nekaj tisoč volov, razen tega nam bodo odvzeli tudi druge deželne pridelke v večjih množinah.

Da se vse to posreči, prosim navzoče gg. zastopnike zadrug in društev, naj se tesno oklepajo naše „Zveze“ in od nikogar izven nas ne kupujejo blaga. Naša skrb bo, naročila takoj izpeljati, vendar se ne sme preveč zahtevati od nas. Zgodilo se je, da društvo danes naroči blago, jutri pa že hoče imeti. Iz svoje trgovske izkušnje vem, da pri največji pozornosti poide blago, ki ga ni mogoče nadomestiti takoj. Blago, ki se vedno rabi, se mora vsaj nekaj dni prej naročiti, predno ga zmanjka.

Gosp. Škerl poroča o uspehu „Gospodarske zveze“ leta 1906:

„Gospodarska zveza“ je član „Zadružne zveze“ v Ljubljani.

Koncem leta 1905 je štela „Gospodarska zveza“ 382 članov, v letu 1906 je pristopilo 82 članov, tedaj koncem leta skupaj 464 članov. Izstopil ni nihče.

Članice zadrug je bilo koncem leta 54, v letu 1906 je pristopilo 14 zadrug, tedaj skupaj 68 zadrug. Skupna vsota vplačanih deležev znaša K 3518.—.

Iz čistega dobička leta 1905, kateri je znašal K 6129.17, dotiral se je rezervni zaklad z K 2225.—, uradniški pokojninski zaklad K 1225.—, ter izplačalo nagrad K 2150.—, ostanek K 529.17 pa se je prenesel na račun leta 1906. Čisti dobiček iz leta 1906 K 259.16 naj se vsled sklepa načelstva z dne 20. junija 1907 po K 207.33 pridene rezervnemu zakladu, ostanek K 51.83 pa uradniškemu pokojninskemu zakladu.

G. Traven zahteva pojasnila, zakaj je tako malo dobička. G. predsednik pojasnjuje, da so se v bilanci odpisale izgubljene tirjatve prejšnjih let, ki so se štele prej med aktivni. G. Traven graja, da se takoj začetkom leta ne plačuje članarina. G. Pravhar predlaga, da se ostro zahteva redno vplačevanje člana-

rine. G. Iskra predlaga, da naj zadruge pazno čitajo obvestila „Gospodarske zveze“ v „Narodnem Gospodarju“. G. Pravhar se pritožuje nad agenti, ki motijo društva s tem, da jim obetajo večji popust. Gosp. Škerl pojasnjuje, da je „Gospodarska zveza“ poskrbela ugodnih zvez in da se v bodoče poskrbe še boljše zveze s prvimi viri. G. Pravhar priporoča zvišanje društvenih deležev. Naj se izda zapisnik nam prijaznih trgovcev, da ne bo dežela prisiljena kupovati od nasprotnikov. Lončarski izdelki naj bi se zadržnim potom spravljali med ljudi. G. Mejač pojasnjuje lončarsko obrt v Komendi in obljubi, da bo posredoval, da se komendski proizvodi spravijo v zadržno trgovino. G. Pravhar priporoča, da se naj zadruge nikar ne spuščajo v nobeno zvezo z judovskimi agenti. G. Rosmann pojasnjuje važnost tržaškega tržišča za veletrgovino in eksport za naše producente. G. Gnidovec priporoča, naj se zastopstvo v Trstu ohrani. G. Babnik poroča o težavi, ki jo ima „Gospodarska zveza“ z maslom, ker je „Nižjeavstrijska zveza“ odpovedala odjemanje masla, ker ga ima sama dovolj. Zato je nam masla ostalo. G. Traven popisuje težave, ki so vsled tega nastale za zadruge.

G. Grašič govori o važnosti Trsta za odjemanje naših domačih pridelkov, zlasti za oddajo masla. V Avstriji smo zaostali daleč za drugimi državami, ki imajo vozove z ledom, pri nas pa se morajo mlekarški pridelki voziti v vročih vozovih. Zato se naj „Gospodarska zveza“ obrne do državnih poslancev, naj zahtevajo pripravnih vozov od železniške uprave. Za Pulj in Rovinj morajo zadruge zvišati cene mleku; tam se to splošno pričakuje, a manjka iniciative.

Občni zbor sklene: Mlekarstvo je eden glavnih pogojev našega zadržništva. Zato „Gospodarska zveza“ prosi državne poslance, da izposlujejo od železniške uprave ledne vozove. — Soglasno sprejeto.

Nato se vrši podroben razgovor o nakupu in prodaji posameznih pridelkov. Priporoča se osnovanje posebne mlekarske zadruge. G. Stanovnik priporoča, da se naj za trgovce zvišajo deleži. „Gospodarska zveza“ delaj pa kar moči samo z zadrugami. Deležni kapital se mora zvišati, da bo „Gospodarska zveza“ delala z lastnim denarjem.

G. Iskra priporoča zanimanje za vinarske zadruge. Zadruge ene stroke naj bi splošno stopile v zvezo, da morejo podvzeti večjo vlogo na trgu. Tudi zadržništvo sploh naj bi gledalo bolj na notranjo zvezo, da bi proizvajalne zadruge imele v krogu zadržništva gotove odjemalce in ne bi bile prisiljene delati z zunanjimi špekulanti. Treba je, da se blago med zadrugami izmenjuje.

G. Grašič priporoča, naj bi „Gospodarska zveza“ vsaj dvakrat na mesec razpošiljala cenike o blagu svojih zadrug, da se člani spoznajo ž njimi. G. Iskra

priporoča združne inserate v „Narodnem Gospodarju“. G. Pravhar: Tudi „Slovenec“ naj bi vsaj dvakrat na teden prinašal tržne cene.

Dr. Lampe priporoča trdnjšo zvezo in medsebojno podpiranje zadrug. Prva skrb mora biti, da v okviru našega združništva zadostimo medsebojni potrebi. Zato naj zadruga blago, ki ga morejo dobiti od domačega producenta v naši organizaciji, kupijo vedno pri nas, in le to, česar naši domači nimajo, naj se naroči od zunaj. Izmenjavanje blaga se zlasti priporoča z ozirom na Istro. Tam rabijo sena, koruze, žita, a imajo mnogo dobrega vina, ki jim leži v kletih. Če se po združni trgovini blago izmenjuje, je to v korist na obe strani in dviga domačo produkcijo. Ko zadostimo domači potrebi, skrbimo za eksport, ki naj odpira na zunanjem trgu dohodke našim združnikom.

G. Škerl želi, da bi vlada dala „Gospodarski zvezi“ na razpolago potovalnega učitelja.

Dr. Lampe priporoča, da naj vsaka zadruga za svoje okrožje sestavi kolikor mogoče natančen pregled blaga, ki se tam izvaža in uvaža. S tem dobi „Gospodarska zveza“ za dobavo potrebni vpogled v krajevne razmere. Gospodarska statistika je pri nas še čisto zanemarjena, zato naj zadruga same v tem pogledu store, kar je v njih moči.

G. Hladnik priporoča vprašalne pole za vse zadruga, v katerih se naj natančno označijo vsi pogoji, čas, krajevne razmere, v katerih je mogoče uspešno dobavljati razne pridelke. Naj bi se po posojilnicah vršilo izplačevanje in posredovanje. G. Iskra priporoča, naj „Gospodarska zveza“ predvsem vse ugodnosti nakloni društvom, potem šele posameznikom. Naj bi zadruga natančno proučile zlasti pogoje živinoreje, kako bi se mogla povzdigniti.

Z ozirom na žito, koruzo itd. naj bi se stopilo v zvezo s Poljedelsko banko v Zagrebu, da deluje zveza z zvezo. G. Kavčič pravi, da se dobi lahko v naši deželi živine za preskrbovanje vojaštva.

G. Kovačič poroča, da je nadzorstvo pregledalo račune in jih našlo v redu, kar vzame občni zbor na znanje. Po daljšem razgovoru o podrobnih zadevah društva zaključil predsednik občni zbor, vspodbujajoč člane, naj zvesto vstrajajo pri združnem delu, v katerem je naša gospodarska bodočnost.

Notranja kontrola pri poslovanju hranilnic in posojilnic na Nižjeavstrijskem.

Nižjeavstrijski deželni odbor, ki posluje kot nadzorovalna oblast za zadruga Raiffeisenskega sestava na Nižjeavstrijskem, je pred kratkim razposlal vsem posojilnicam poseben dopis, s katerim uvaža pri vseh posojilnicah t. zv. notranjo kontrolo. Dopis povdarja, da se je glede ustanavljanja posojilnic raiffeisenskega sestava storilo na Nižjeavstrijskem že dovolj, ker se nahaja tam že 530 posojilnic, ki so enakomerno raz-

širjene po celi deželi. Zato pa da je treba odslej obračati pozornost najbolj na vsotvršenje notranjih uredb, ki bi odgovarjale tozadevnim uredbam pri drugih denarnih zavodih. Povdarja se, da je moglo doslej posojilništvo razvijati se do te višine, edino le radi požrtvovalnosti in nesebičnosti upravnih činiteljev. Toda denarni promet je že ogromno narastel in je pričakovati, da bo še vedno, zato pa je potrebno kaj ukreniti, da bo mogoče upravnike nekoliko razbremeniti glede odgovornosti, katero nosijo za pravilno poslovanje posojilnic. Dopis navaja za enkrat eno tako sredstvo, in to je: vpeljava „notranje kontrole“ poslovanja, ki obstoji v tem, da se poslovanje ob uradnih dnevih razdeli v tri funkcije in med troje oseb. Poslovanje obstoji iz nakaznih, izvrševalnih in kontrolnih poslov. Doslej je bila navada, da je izvrševal nakazne posle načelnik, ki je moral voditi posebno nakazno knjigo, v katero je zabeleževal vse sprejemke in izdatke, predno jih je izvršil blagajnik. Izvrševalni organ (blagajnik) in kontrolni organ (knjigovodja) pa je bila doslej ena in ista oseba.

Odslej pa se mora delo pri uradnih dnevih tako razdeliti, da 1. opravi posle nakazovanja še vedno načelnik, ki zabeležuje v nakazno knjigo vse vsote lastnoročno in na podlagi lastnega prepričanja, 2. da se za sprejemanje in izplačevanje denarja imenuje poseben član načelstva kot „blagajnik“, ki mora vsled tega biti vedno navzoč pri uradnih dnevih, 3. da opravlja zabeleževanja v knjigah in spisovanje potrebnih stvari (deležnih knjižic, hranilnih knjižic itd.) računar ali knjigovodja.

Vsled tega pa je treba ključne od blagajne tako razdeliti, da ima načelnik oba ključa trezorja, noseča številko „1“, blagajnik oba druga ključa trezorja, noseča številko „2“, knjigovodja ali računar pa ključne k zunanjemu predelu blagajne, tako da se noben poslovni dogodek ne more vršiti brez vednosti vseh treh funkcionarjev.

Koristi takega postopanja menda ni treba posebno povdarjati. Zmanjšana je odgovornost posameznih upravnikov, ker se vse vrši po natančnem dogovoru vseh treh upravnikov, toda zajamčena je tudi pravilnost in pravilen vpis vsakega posameznega poslovnega dogodka, ker je nemogoče, da bi se pozabilo kaj vpisati v knjige. Vsled tega pa nikakor ne more biti ob koncu uradnega dneva, ko se določi stanje blagajnice na podlagi nakazne knjige načelnika in blagajničnega dnevnika računarja, ne preostankov in ne primanjkljajev v blagajni, kakor se pripeti pri nas, kjer opravljajo vse posle le dve osebi, prav mnogokrat pa le ena oseba sama, kar je povsem nepravilno. Srčno radi bi hoteli pri nas doseči vsaj to, da bi bila vedno navzoča ob uradnih dneh vsaj dva člana načelstva. Ali res ni mogoče?

O povzetju in predplačilu na po železnici odposlano blago.

Odpošiljatelju je dovoljeno, da odpošlje pošiljatev po povzetju; povzetje pa ne sme presegati vrednosti pošiljatve. Povzetja na odpošiljatve, n. pr. sveže ribe, zelenjavo, rastline, meso, perutnino, prazne zaboje in demijone, za katere sme železnica terjati od odpošiljatelja takojšno plačilo voznine, dopušča železnica; predplačila (predujme) na ravno omenjene pošiljatve pa le izplačuje proti varščini.

Za povzetja je treba plačati $\frac{1}{2} 0/0$, za predplačila pa $2 0/0$ pristojbine. Najnižja pristojbina znaša 5 v, večja pristojbina se pa zviša oziroma okroži na 5 oziroma 10 v, kakor tudi vse druge pristojbine, izvzemši tovarnino, pri kateri se pristojbina okroži vedno na 10 v. Te pristojbine plača navadno dotični, kdor poravna tovarnino.

Predplačila se izplačujejo do visokosti 300 K — in za vsako predplačilo se železnica prepriča, da odgovarja vrednosti odpošiljatve. O izplačanem predplačilu ne dobi odpošiljatelj nobenega posebnega izkaza. Izplačani znesek se mu, če zahteva sprejemni list ali dvojni tovarnega lista, v te izkaze zapiše, kot prejemno predplačilo pa zahteva železnica podpis odpošiljatelja v posebnem izkazu, ki mu ga železnica predloži.

Pri povzetju pa dobi odpošiljatelj posebni legitimacijski listek, katerega mora dobro hraniti. Ko je prejemnik plačal povzetje, naznani to oddajna sprejemni postaji, in ta odpošiljatelju, da lahko dvigne povzetje, če prinese seboj potrjeni legitimacijski listek. Kdor prinese potrjeni legitimacijski listek, temu izplača železnica denar, kajti železnica ni primorana se prepričati o istinitosti podpisa, kar velja tudi o podpisih na objavah došlega blaga.

(Slov. Trg. Vestnik.)

Razpis pet deželnih ustanov na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Rudolfovem.

Kakor znano ima naša dežela na Grmu pri Rudolfovem kmetijsko šolo z dveletnim podukom.

Kakor naslov tega spisa kaže in kakor je iz oglasa v tej številki razvidno, je ravno sedaj razpisanih pet deželnih ustanov za one mladeniče, ki bi se radi strokovno izobrazili v kmetijstvu in kojih stariši na Kranjskem kmetujejo.

Ker je pri nas na Kranjskem zelo razširjeno napačno mnenje, da se nahajajo pri nas le manjša kmetijska posestva, katerih imenitniki ne potrebujejo take izobrazbe in ker se često trdi, da primanjkuje take mladine, ki naj obiskuje ta kmetijski zavod, zato naj služi o priliki razpisa teh ustanov in o času, ko se v to strokovno šolo sprejemajo gojenci,

ta-le na statističnih podatkih sloneča razprava o tem predmetu.

Kakšni kmetijski stan imamo na Kranjskem I. z ozirom na velikost posestva, II. z ozirom na kmetijske panoge, III. z ozirom na postranske panoge in IV. koliko mladine se posvečuje temu stanu?

S štetjem kmetijskih gospodarstev z dné 2. junija 1902 in po stanju tega dne, ki je vsakemu še v živem spominu, podadò nam statistični izkazi I. z ozirom na velikost posestva te-le podatke.

Na Kranjskem je bilo:

posestev,	velikost	Obdelovalo jih je			
		moških		ženskih	
število		starih nad 16 let	starih pod 16 let	starih nad 16 let	starih pod 16 let
47.390	do 5 ha	27.989	5.679	45.787	5.752
14.914	od 5— 10 ha	20.614	4.278	23.179	3.782
14.682	od 10— 20 ha	23.451	5.523	25.635	4.524
6.507	od 20— 50 ha	11.951	3.051	12.391	2.372
747	od 50—100 ha	1.786	447	1.535	374
349	nad 100 ha	2.001	83	659	32

II. Po kmetijskih panogah se razdelé:

1. Čisto kmetijskih gospodarstev je bilo 24.119, obdelovalo jih je 24.427 moških starih nad 16 let, 3.646 starih pod 16 let, 28.520 ženskih starih nad 16 let in 3.505 starih pod 16 let.

2. Mešanih gospodarstev (kmetijstvo in gozdarstvo) je bilo 49.693, obdelovalo jih je 72.069 moških starih nad 16 let, 15.335 starih pod 16 let in 79.305 ženskih starih nad 16 let, 13.247 starih pod 16 let.

III. S postranskimi dohodki se je bavilo:

1. na 1.343 kmetijah s še drugimi kmetijskimi panogami,

2. na 7.400 kmetijah z industrijelnimi podjetji,

3. na 2.361 kmetijah z hišno industrijo.

IV. Kmetijskemu stanu se posvečuje po stanju 2. junija 1902 to-le prebivalstvo: s kmetijstvom se peča 242.875 oseb, od teh je 97.792 moških in 109.186 ženskih v dobi delavnosti t. j. starih nad 16 let, v dobi poduka t. j. mladine stare pod 16 let je bilo dečkov 19.061 in deklic 16.836; število kmetijskih poslov je znašalo: 18.934 in kmetijskih dninarjev: 3.723.

Iz tega sledi:

Na Kranjskem imamo samo na srednje velikih kmetijah nad 20 ha obsežnih in na veleposestvih 13.382 dečkov in 11.084 deklic starih pod 16 let, ki se posvečujejo temu stanu. Ako računimo sposobnost poduka do starosti 24 leta, tedaj bi lahko našli iz dobe delavnosti še ravno toliko mladine. Dobili bi tedaj 48.932 oseb, če bi šteli vso do 24 leta staro mladino, ki se posvečuje samo na teh posestvih kmetijskemu stanu.

Upravičeno se trdi, da dobiva nad polovico te mladine poleg ljudsko-šolske izobrazbe še nadaljno

izobraženje. Dosedaj navadno v srednjih šolah in tem sličnim zavodom, le neznaten del, recimo 40—50 se jih poda v strokovne zavode, mladeniči v kmetijske šole in mladenke v gospodinjske šole.

Škoda, ki iz tega izvira, je za naš kmetijski stan nepreračunljiva. Nekatere slabe posledice pač naravnost lahko navedemo: 1.) Opuščanje kmetijstva, kakor parceliranje in razprodaja, dajanje v zakup; 2.) oskrbovanje po zastarelem načinu večinoma ekstenzivno obdelovanje; 3.) pomanjkanje racionalnega obdelovanja, ker ni strokovnega znanja, odtod izvira propadanje rentabilitete; 4.) pomanjkanje veselja in navdušenja do kmetijskega poklica kot nekakega manj vrednega stanu; 5.) želja po drugem poklicu in zaslužku, zato zapostavljanje domačega posestva, podeževanega po stariših; 6.) izseljevanje delavskih močij, ker ne dobivajo istega časa primerne in stalnega zaslužka na domačem posestvu; 7.) izseljevanje zadolženih posestnikov samih.

Ker je potreba, da se naša kmetijska mladina namenjena, da v dobi delavnosti deluje na naših kmetijah, tako velika, ker imamo več tisoč ukaželjne mladine na razpolago, zato se obračamo s tem do vseh rodoljubov, da vsak v svojem delokrogu deluje na to, da se mnogo mladeničev oglasi za vstop v kmetijsko šolo na Grmu pri Rudolfovem, kjer je za to mladino za vse skrbjeno, da kakor v dobri, poštenu domači hiši pošteno in krščansko živé in kjer se jim nudi prilika, da se veliko koristnega nauče za svoj prihodnji poklic. Zaradi tega opozarjamo tu še enkrat na razpis deželni ustanov in mest plačujočih učencev, ki se nahaja v inseratnem delu današnje številke „Nar. gospodarja“.

Jabolčni tončič.

Naši gospodarji skrbijo premalo za povzdigo sadjarstva v deželi. Še manjšo skrb obračajo na to, da bi se s primernimi pomočki znali obvarovati pred mnogimi živalskimi škodljivci in rastlinskimi zajedalci. Največ je temu krivo *neznanje* in ker nimajo zgledov, kjer bi se lahko prepričali o potrebi in koristi takega dela.

Ker bode letošnja sadna letina na Kranjskem sploh majhna, cena sadnih pridelkov tedaj visoka, ne bode odveč, ako v sedanjem času opozorimo naše sadjarje, gospodarje in učiteljstvo na enega hudega sovražnika naših jabolk, ki nam uničuje leto za letom več tega sadeža in na katerega zatiranje moramo obračati vso pozornost in to je: *jabolčni tončič* (Carpocapsa [Tortrix] pomonella).

Ta škodljivec je metuljček, ki leta ob sedanjem času od jablane do jablane in čegar samice polagajo na mlade plodove svoja jajčeca. Iz teh jajčec se izvale čez osem dni majhne gosenčice, ki se zabodejo v sad in ga prevrtajo do sredine (peškišče), živeč se od

mesa in mladega zaroda. Za seboj puste jamice, ki se včasih skoro popolnoma zarastejo, včasih se pa že od zunaj poznajo, da se v sadu nahaja gnusna črvovina — gosenično blato. Tak sad ne more dozoreti ali pa vsaj za silo, ter odpade pred zdravim razdrevesa. Takemu sadju pravimo „črvivo sadje“ in vsakemu je znano, kako veliko takega sadja odpade z dreves in koliko na videz zdravega sadja se spravi v sadne shrambe in kleti, ki potem v jesenskem ali zimskem času vzame pravo ceno tem sadežem.

Ker poznamo življenje tega škodljivca, zato ga moramo tudi z uspehom zatirati in ker ravno v mesecih junij, julij in avgust najbolj škodljivo nastopa, zato sledimo danes njegovemu nadaljnemu delovanju.

Ko je tedaj gosenica kakih pet tednov uničevala mlado sadje, tedaj je dorastla in v tem stanju prezimi ter se šele prihodnje spomladi kot — metulj prikaže na sadnem drevju. V ta namen se spusti po tanki niti na zemljo, v kake špranje, ali pa ostane med vejami na deblu. Tu si naredi nekako gnezdice s tem, da si sprede nek rahel zapredek iz drobnih smeti in trščic. S tem se obvaruje pred mrazom. Spomladi meseca maja se zabubi in po kratkem počitku izleti metuljček, ki se takoj napoti na sadna drevesa, kjer se spari in kjer potem začnejo samice svoje škodljivo delovanje s polaganjem jajčec na mlad sadni zarod, kakor smo zgoraj povedali.

Iz opisanega življenja tega mrčesa nam je jasno, kako ga moremo zatirati. V to svrhu se priporoča:

1.) Vse odpadlo sadje pod sadnimi drevesi moramo takoj pobrati in ga porabiti, bodisi da ga pokrmimo ali pa posušimo.

2.) Vse črvivo sadje potrgamo, če mogoče, že na sadnih drevesih.

3.) V sadne shrambe in kleti shranjujmo le zdravo (nečrvivo) sadje.

4.) Gnezda (zapredke na drevesih), v katerih prezimujejo gosenice, pokončujemo s tem, da ostrgamo skorjo z drevja in da jo namažemo z vapnenim beležem.

5.) Okoli debel se ovijejo meseca julija tako zvane „gosenične pasti“.¹⁾ V te pasti se poskrije mnogo gosenic; meseca prosinca se snamejo pasti in njih vsebina se sežge.

6.) Izpraznjene sadne shrambe in kleti moramo vsako spomlad temeljito osnažiti in jih imeti zaprte v mesecih maj in junij, ko ta metulj okoli leta. Mogoče je namreč, da se je marsikatera gosenica zabubila še le v teh shrambah in ko so jo topli solnčni žarki oživeli, tedaj sili pri oknih na prosto. Zato vidimo v teh spomladnih mesecih v takih shrambah

¹⁾ Gosenične pasti so 1 m nad zemljo okoli debel ovita povresla ali kite iz sena ali lesne volne, čez katere se privežejo 15 cm široke krpe iz debelega papirja nekako v podobi strehe.

majhne, malovidne, rujave metuljčke, ki se zaletavajo ob steklo na oknih, želeč si na prosto. To je metuljček: jabolčni tončič. Razumeva se, da jim pozorni gospodar tega ne bode dovolil, ampak da jih bode pokončal.

Jabolčnemu tončiču v življenju in načinu, kako škodujeta, sta podobna hruškov in češpljev tončič. Prvi škoduje na hruškah, drugi pa na češpljah. Vsakemu je iz skušnje znano, kako nam je neprijetno, če moramo lepo in okusno hruško, posebno če je plemenite vrste, odložiti, ker je vsa črviva. Enako je s češpljami. Kako radi povžijemo jeseni ta sladek sad; koliko neprijetno pa je nam, če jih ne moremo použiti, ker so črvice.

Iz tega že sledi, če ne naštevamo druge škodljivce, da moramo paziti že na to, da jih pokončujemo. Ker nam postaja škoda, ki jo delata spomladi jabolčni cvetoder in sedaj v poletnem času jabolčni tončič leto za letom večja, treba bode vedno več pozornosti obračati zlasti na ta dva škodljivca. Prav mnogo koristnega more v tem pogledu storiti ljudska šola. Ako ume učitelj v šoli šolsko mladino prav opozoriti na to — na podlagi poduka in z demonstiranjem škodljivca na sadežu — more s tem obilo koristiti kmetijstvu ozir. sadjarstvu. Akoravno na videz njegove besede takoj ne izdajo, pomisliti gre, da zrastejo iz mladine gospodarji in gospodinje in čeravno niso mogli takoj po poduku koristiti, koristijo pa čez 10 in več let kot lastniki. Seme je bilo sejano, padlo je pri največ učencih na rodovitna tla in kot gospodarji bodo dejansko spolnovali to, za kar jih je učitelj v šoli kot otroke navduševal. Tedaj je pa uspeh toliko večji in trajnejši, ker ga spolnujejo skozi celo človeško dobo ter ga zapuste še svojim potomcem. In v tem smislu ima tak poduk največjo vrednost. Ravno radi tega pomudili smo se pri popisu tega tako zelo škodljivega mrčesa dlje časa in le želimo, da bi ta popis dosegel svoj namen, osobito pri ljudsko-šolskem poduku, kjer se prav rado popisuje v resnici škodljivi rujavi hrošč, tu pa tam tudi glogov belin, dalje se pa ta poduk navadno ne razteza. V tem pogledu gre pomisliti, da ima sedanji čas poleg prejšnjih škodljivcev še nove in tudi na te je treba ozir jemati. Seveda v pravi meri, obliki in ob pravem času.

Čebelarstvo

kot podružnica „Kranjskega čebelarstva društva v Ljubljani“ se je ustanovilo za novomeški okraj. V ta namen je bil sklican dne 28. julija t. l. shod čebelarjev v gostilni g. Drenik-a v Bršlinu pri Novem mestu. Temu povabilu se je odzvalo nad 45 čebelarjev; k ustanovljenemu društvu je pa pristopilo takoj 33 članov-čebelarjev. V društveni odbor so bili voljeni: načelnikom g. R. Dolenc, vodja kmetijske

šole, njega namestnikom g. V. Rohrman, pristav kmet. šole; kot tajnik in blagajnik g. A. Lapajne, učitelj na kmet. šoli; v odbor so bili izvoljeni čebelarji gg. R. Tonejec, železniški uradnik v Bršlinu, A. Globevnik, upravnik vinarskega nadzorništva v Bršlinu, A. Šmidornik, župnik v Prečni, Fr. Murn, medicinar in posestnik v Kandiji in Brudar Alojzij jun., posestnik v Ragovem pri Novem mestu.

Gospodarske drobtine.

Prekmorsko izseljevanje preko Trsta l. 1906. Po uradnem štetju se je l. 1906. izselilo preko Trsta 17.681 oseb, od teh je bilo 8144 iz Avstrije. 4875 oseb je bilo iz Galicije, 2015 iz Dalmacije in ostanek po večini iz Kranjske in jadranskega primorja. Število izseljencev iz naših slovenskih krajev se množi vedno bolj, kar nas mora navdajati z nekim strahom radi bodočnosti.

V varstvo izseljencev namerava provzročiti ministerstvo zunanjih zadev posebni varstveni zakon. Načrt, katerega ravnokar izdeluje, namerava predložiti v jeseni poslanski zbornici. V ozir se vzamejo pri načrtu tudi zahteve, katere je l. 1905 tozadevno izrazila gospodarsko politična komisija poslanske zbornice.

Pospeševanje oljarstva v Dalmaciji. Vlada je sedaj pridno na delu, da povzdigne ekonomično stanje Dalmacije. Vendar enkrat je spoznala, da je to krasno in važno deželo le preveč zanemarjala. Zato hiti sedaj na vse kriplje, da popravi, kar je zamudila, samo zato, da si ohrani Hrvate. Med drugimi načrti je sklenilo sedaj poljedelsko ministerstvo tudi pospeševati pridelovanje olja iz oljk, katerega se pridelava v Dalmaciji povprečno 40.000 do 60.000 q na leto. Nalogo, da napravi trgovske poizkuse in poizvedovanja o načinu, kako bi mogla vlada z uspehom pospeševati oljarstvo, je poverilo poljedelsko ministerstvo Ferdinandu Artmannu, ki je marca meseca t. l. predaval na Dunaju o načinu, kako bi se povzdignilo oljarstvo v Dalmaciji. Pomagala bo vladi pri tej akciji Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju. Vsa akcija se misli pozneje spremeniti v veliko zadružno gibanje, pri katerem bo sodelovala v večji meri tudi naša „Zadružna zveza“.

O olajšavah pri kuhanju domačega žganja se je posvetovala dne 5. julija t. l. pri finančnem ministerstvu posebna enketa zastopnikov kmetovalcev, ki kuhajo žganje za domače potrebe. Izvolili so poseben odbor, v katerega so izvoljeni finančni zastopnik dr. pl. Bauer in državna poslanca Povše in Pantz, da nadaljujejo v to potrebne korake.

Čebelarji se na Slovenskem gibajo vedno bolj živahno. „Slovensko čebelarstvo“, ki izdaja posebno čebelarstvo glasilo, šteje že nad 1000 članov in prireja zaporedoma po vsej deželi čebelarske shode s prav zanimivimi predavanji. Ali bi ne moglo čebelarstvo društvo osnuti posebno čebelarstvo zadruge za prodajo medu? S tako zadruge bi prvič bilo mogoče izdatno vplivati na izboljšanje kakovosti medu, drugič pa bi se dal med oddajati pod mnogo boljšimi pogoji, nego ga morejo danes oddajati posamezni neorganizovani čebelarji. Poslednje bi se dalo prav lahko doseči, ako bi se vpeljala tudi posebna varstvena znamka za slovenski med, ki bi odjemalcem zajamčila pristnost medu.

Hranilnice v Avstriji. Koncem l. 1904 je bilo v Avstriji 595 javnih hranilnic (šparkas), ki so imele 4.573.504.595 K

hranilnih vlog in 3,546.572 vlagatelj. Vlada je predložila poslanski zbornici načrt zakona, po katerem bi se povišala pupilarna varnost pri hranilnicah od 1050 K na 2000 K. Glede naših raiffeisenskih, na neomejeni zavezi slonečih posojilnic se pa vedno dobijo izgovori, samo da se jim ne prizna tudi najmanjša pupilarna varnost!

Melloracije. Poslanska zbornica je odobrila v seji 24. m. m. resolucije proračunskega odseka, naj se spremeni melioračni zakon, obenem pa primerno zvišata oba zaklada, iz katerih dovoljuje poljedeljsko ministerstvo podpore za razne izboljšave, vodne zgradbe, vodovode, vodnjake, napajališča, uravnave rek in hudournikov, itd.

Razstavo kuncev priredi letošnjo jesen „Štajersko društvo za rejo kuncev“ v Gradcu. Da se prepričajo obiskovalci o dobroti mesa kuncev, bo združena z razstavo gostilna, v kateri se bo prodajalo tako meso, prirejeno na razne zelo okusne načine.

Kako napraviti doma vinski jesih. Vzame se nekoliko bukovih stružkov (oblanja), katere se potem zloži 4 cm na visoko v posebni stekleni posodi, obsegajoči okrog 2 litra. Stružki se na to polijejo z dobrim, nekoliko pogretim vinskim jesihom in postavijo v kuhinjo na takem prostoru, da ne pade naravnost svetloba na posodo. V osmih dneh se napravi na površini klobuk, katerega povzročijo glivice *Mycoderma aceti*. V posodo se na to vlije polagoma ob robu posode, tako da se ne pretrga klobuk, $\frac{1}{4}$ litra dobro precejenega vina in pusti posodo v miru dva dni, na kar se vlije zopet $\frac{1}{4}$ litra vina. Čez dva dni se to ponovi, kasneje pa vsak dan tako dolgo, dokler je posoda polna. Po 5 tednih se odlijeti dve tretjini jesiha, ki se je med tem napravil, posodo se pa zopet napolni s tolikim vinom, kolikor se je odlilo tekočine.

Naša zamejna trgovina. Statistični urad objavlja date zamejne trgovine za l. 1906. Kajpada da niso popolne in brez navadne primere. Od časa, kar je bila sklenjena nova colna pogodba, t. j. od meseca aprila do decembra 1906 je tvorila dovožnja (razun gibanja zlatih kovin) 1737.9 milijonov kron, izvožnja pa 1913.1 milj. kron. Bilanca iz te trgovine torej znaša 175.2 milj. kron. V mesecih januarja do grudna 1906 je znašala dovožnja 2240.8 milj. kron (+163.7) a izvožnja 2312.9 milj. kron (+69.1). Aktiva trgovinske bilance torej znaša 63.1 milj. kron (proti 97.7 milj. v minolem letu.) Po množici je tvorila dovožnja od aprila do grudna 1906 101 milj. q, a izvožnja 163.3 milj. q; bilo je torej izpeljano več za 62.3 milj. q nego vpeljano. Sestavno skupino izvožnje in dovožnje pa podaje ta-le slika:

	uvoza milj. q		K		izvoza milj. q		K	
na surovine	92.3	1665.6	126.0	721.3				
na pol blago	2.9	242.4	22.2	313.3				
na izdelke	5.8	429.9	15.1	878.5				

Kakor je iz zgoraj navedenih dat razvidno je narastel dovoz bolj nego izvoz in vsa aktivnost bilance se je zmanjšala. Vendar pa ta prikazen ne vzbuja bojazni. Upeljava novih trgovinskih dogovorov je izzvala prirojeno znatno znižanje izvoza zlasti v teh skupinah, za katere je bila vpeljana od 1. aprila višja colnina. S tem se je dosegla znatna aktivnost, kar je tudi dokaz gospodarske prosperite za minulo leto. Posamezne skupine izkazujejo: Pri uvozu: zamejno (kolonialno) blago 50.0, surov tobak 35.9, žito 9.5, riž 20.0, semena 36.4, klavna živina 10.7, jajca 44.0, usnje in kožuhovina 88.2, vino 4.6, oglje, koks, slatina in muže 98.3, pavola 166.6, lan, konoplje 48.7, volna 116.7, preja

39.7, volneno blago 20.9, svila 46.6, izdelki iz svile 36.6, papir in blago iz papirja 18.0, strd 45.1, orodja in stroji 50.3, železo surovo in v drogih 35.8, usnje in blago iz usnja 53.9, godala in ure 30.3. Pri izvozu: sladkor 153.8, žito 56.6, slad 30.8, zrnje v stročju 20.5, semena 9.1, klavna živina 49.4, konji 25.8, jajca 94.0, usnje in kožuhovina 47.0, pijača 34.0, drva 222.5, oglje, koks in muže 85.2, rudnine 36.4, pavola, preja in pavolnasto blago, lan ter pridelki iz njega 51.2, volna itd. 29.9, volnena preja 3.2, volneno blago 53.6, svila in blago iz svile 54.0, usnje in blago iz usnja 59.9, blago iz steklovine 65.5, železo surovo in v drogih 14.9, kovine in blago iz kovin 54.1, godala in ure 10.4.

Sadjarstvo. Ljubezen in spoštovanje do sadjereje, kot ene izmed naših najbolj plemenitih rastlin mora biti sprebuena takoj pri malih otrocih; tu mora biti položen temelj za primerno spoznavo pomena sadnega drevja za naše socialne razmere. Otroci morajo spoznati v svoji mladosti, koliko dela potrebuje gojitev sadnega drevja od peške do tega časa, ko zamore biti drevesce vsajeno na svoje odločeno stališče, a po nasadu kakšno delo je treba opraviti, da se poveča njih korist. Pričetek mora biti učinjen v ljudskih in meščanskih gospodarskih šolah. Z gojitvijo sadnega drevja se zamore vkvarjati v svoji bodočnosti tudi polje-delec kot rokodelc, uradnik, zdravnik, kakor tudi dninar. Ako se vcepi otrokom spoznanje za racionalno gojitev sadnega drevja v šolah, pa jih ta ljubav spremlja vse življenje. Marsikdo nahaja v tej plemeniti stroki v svojem dostikrat kaj težavnem življenju olajšavo, osveženje in zabavo. Naše šole še doslej niso tako uravnane, da bi mogle podajati pouk o primerni gojitvi sadnega drevja; manjka jim vzgledov, pred vsem drugim pa primernih šolskih vrtov za vzgledno gojitev sadnega drevja. Ponekje je sicer napravljen že pričetek, vendar nahaja se še prav mnogo šol, kjer se ne posvečuje sadjarstvu nikake pozornosti, a to žalibog v teh krajih, kjer ima sadjarstvo za ondotno bivalstvo največji pomen.

Čuteč nedostatke sadjarskih vzorov pri šolah, se je n. pr. odločil češki odbor poljedeljskega sveta, izdati za mejno grofinjo moravsko slike, ki kažejo v nazorih osnivanje sadnih šol in nauk, kako se negujejo drevesa na svojem odločenem stališču, ki imajo služiti kot naučno sredstvo pri poučevanju v šolah. Ne škodovalo bi to tudi Slovincem!

Lanene tropine (prga) imajo kaj nežno, prijetno vonjavo in okus ter teknejo kaj dobro živini in se radi tega prilegajo za pokladanje mladi goveji živini in dojniam. Tudi za ostalo živino se dajo uporabiti zelo dobro, med tem ko se pri živini, katero pitamo, mora dati prednost cenejša krma, kakor repni olupci itd. Starejšim teletom, katere hočemo odstaviti, se kaj dobro prilega dajati manjšo množico lanenih tropin na dan. Po težkem delu ali po boleznih utrujene konje je mogoče privedi s krmitvijo lanenih tropin v kratkem času h kaj dobri reji. Zato se potrebuje pri krmitvi iz početka okolo $\frac{1}{4}$ kg lanenih tropin, katero porcijo lahko za toliko povečamo, da znaša $\frac{1}{2}$ kg na dan. Za dojnice tvorijo lanene tropine najizdatnejšo krmo (pičo), ki ima ob enem kaj dober vpliv tudi na kakovost mleka. Nikakor pa ne svetujemo dajati kravam, ki tehtajo kakih 500 kg žive vage, več nego $1\frac{1}{2}$ kg tropin na dan, ker bi sicer škodljivo vplivale. Zavživanje in tudi mleko bi pridobilo neprijeten okus.

Računski zaključki.

Hranilnica in posojilnica v Komendi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za II. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 56, v upravnem letu pristopilo 29, izstopilo 0, koncem leta 1906 85.

Deleži: stanje zač. l. 1906 56, v uprav. letu prirastlo 29, odpadlo 0, koncem l. 1906 85; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 248.020·27.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	58	—	Vzdig. hran. vloge	43.948	67	Posojila	37.941	21	Deleži	170	—
Hran. vloge s kapitalizovanimi obr.	88.537	03	Obr. hr. vlog izplač.	118	28	Tek. račun z zvezo	96.108	56	Hran. vloge s kapitalizovanimi obr.	142.141	64
Vrnjena posojila	5.362	79	Obr. hran. vlog kap.	4.561	19	Inventar premični	220	74	Predpl. obr. posojil	279	53
Tekoči rač. z Zvezo	26 670	47	Dana posojila	24.880	—	Zaostale obr. posojil	—	65	Rezer. zaklad	244	94
Obresti tek. računa	3 706	27	Tekoči rač. z Zvezo	46 214	27	Vrednost tiskovin	150	—	Čisti dobiček	515	58
Plačane obr. od pos.	1.743	97	Obresti posoj. povrnr.	11	13	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—			
Upr. in urad. prispev.	140	50	Upr. in urad. stroški	103	09	Gotov. 31. dec. 1906	7.930	53			
Pristopnine	29	—	Rentni davek in neposredne pristojb.	37	77						
Gotov. zač. l. 1906	1.727	37	Tiskovine	170	47						
			Gotov. 31. dec. 1906	7.930	53						
	127.975	40		127.975	40		143.351	69		143.351	69

Hranilnica in posojilnica v Dragi,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za III. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 1906. 44, v upravnem letu pristopilo 25, odpadlo 1, koncem leta 1906. 68.

Deleži: stanje zač. l. 1906 44, v uprav. letu prirastlo 25, odpadlo 1, koncem l. 1906 68, odpovedano: 3.

Denarni promet: K 207.718·00.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	50	—	Deleži — izplačani	2	—	Posojila	63.235	41	Deleži	136	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	64.882	90	Vzdig. hran. vloge	17.825	45	Tekoči rač. s Zvezo	34.362	64	Hranilne vloge s kapitaliz. obrestmi	98.737	39
Vrnjena posojila	5.134	59	Obr. hran. vlog. izpl.	78	17	Inventar premični	735	43	Rezervni zaklad	208	26
Tekoči rač. s Zvezo	29.040	32	Obr. hran. vlog kap.	3.013	57	Zaostale obresti pos.	229	53	Čisti dobiček	481	78
Obr. tekoč. računa	833	06	Dana posojila	40.930	—	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—			
Plač. obr. od posojil	2 652	98	Tekoči rač. s Zvezo	40.619	06	Got. 31. decem. 1906	—	42			
Upr. in urad. prisp.	190	12	Upr. in urad. stroški	229	88						
Pristopnine	25	—	Rrent. in nep. prist.	24	66						
Izposojila — začas.	1.050	—	Izposojila — začas.	1.136	—						
Got. začetkom l. 1906	—	24	Gotov. 31. dec. 1906	—	42						
	103.859	21		103.859	21		99.563	43		99.563	43

Hranilnica in posojilnica na Blokah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 1906. 334, v upravnem letu pristopilo 17, odpadlo —, koncem leta 1906. 351.

Deleži: začetkom leta 1906. 334, v upravnem letu prirastlo 17, izplačano —, koncem leta 1906. 351, odpovedano: —.

Denarni promet: K 426.212·51.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	34	—	Vzdig. hranilne vloge	61 492	27	Posojila	215 454	77	Deleži	702	—
Hran. vl. s kap. obr.	105.610	67	Obr. hran. vlog izpl.	1.033	29	Tekoči rač. z Zvezo	24.654	10	Hranilne vloge s kap. obrestmi	240.458	51
Vrnjena posojila	53.580	39	Obr. hr. vlog kapital.	8 073	23	Inventar premični	380	40	Rezervni zaklad	6 615	60
Tekoči rač. z Zvezo	40.172	92	Dana posojila	75.685	—	Zaostale obresti pos.	2.090	35	Čisti dobiček	1.296	98
Plač. obr. od posojil	11.251	69	Tekoči rač. z Zvezo	62.495	84	Delež „Zadr. zvezi“	1.000	—			
Upr. in urad. prisp.	265	67	Obresti tek. računa	90	50	Delež pri „Lj. pos.“	4	—			
Gotov. zač. l. 1906	4.935	65	Obr. pos. povrnjene	185	54	Gotov. 31. dec. 1906	5.489	47			
			Upr. in urad. stroški	1.188	55						
			Rent. dav. in nep. pr	117	30						
	215.850	99	Got. 31. decem. 1906	5.489	47		249 073	09		249 073	09

Hranilnica in posojilnica na Colu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za III. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 68, v upravnem letu pristopilo 25, izstopilo 0, koncem leta 1906 93.

Deleži: stanje zač. l. 1906 68, v uprav. letu prirastlo 25, odpadlo 0, koncem l. 1906 93; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 119.470-22.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani . . .	50	—	Vzdig. hran. vloge . . .	8.086	03	Posojila	92.603	10	Deleži	186	—
Hran. vloge s kapitalizovanimi obr. . .	28.200	73	Obr. hran. vlog izplač. . .	162	22	Inventar premični . . .	518	84	Hran. vloge s kapitalizovanimi obr. . .	61.367	19
Vrnjena posojila . . .	7.361	—	Obr. hran. vlog kap. . .	2.191	49	Zaostale obr. posojil . .	1.213	74	Tek. račun z zvezo . . .	31.212	63
Tekoči rač. z Zvezo . .	20.526	24	Dana posojila	38.018	60	Delež pri Zadr. zv. . . .	600	—	Predpl. obr. posojil . . .	234	66
Obr. tekoč. računa . . .	24	07	Tekoči rač. z Zvezo . . .	10.860	—	Gotov. 31. dec. 1906 . .	86	26	Rezer. zaklad	403	06
Obresti tek. računa . .	—	60	Okresti tek. rač. kap. . .	24	07				Čisti dobiček	1.618	40
Inventar premični . . .	—	60	Obresti posoj. povrn. . .	2	58						
Plačane obr. od pos. . .	3.012	47	Upr. in urad. stroški . .	127	55						
Upr. in urad. prispev. . .	137	04	Rentni davek in neposredne pristojb. . .	19	44						
Pristopnine	50	—	Delež „Zadr. zvezi“ . . .	200	—						
Gotov. začet. l. 1906 . .	416	09	Gotov. 31. dec. 1906 . .	86	26						
	59.778	24		59.778	24		95.021	94		95.021	94

Ljudska hranilnica in posojilnica v Idriji,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za V. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 1906. 125, v upravnem letu pristopilo 33, odpadlo 2, koncem leta 1906. 156.

Deleži: stanje zač. l. 1906 125, v uprav. letu prirastlo 33, odpadlo 2, koncem l. 1906 156, odpovedano: —.

Denarni promet: K 551.120-37.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani . . .	66	—	Deleži — izplačani . . .	4	—	Posojila	272.503	86	Deleži	312	—
Hran. vloge s kapitaliz. obrestmi . . .	112.350	41	Vzdig. hran. vloge . . .	73.652	19	Naloženi denar	4.216	39	Hranilne vloge s kapitaliz. obrestmi . .	220.109	08
Vrnjena posojila . . .	50.996	66	Obr. hran. vlog izpl. . .	550	53	Inventar premični . . .	180	70	Tekoči rač. s Zvezo . . .	54.609	96
Tekoči rač. s Zvezo . .	100.051	84	Obr. hran. vlog kap. . .	7.741	69	Zaostale obresti pos. . .	1.261	12	Predpl. obr. posojil . . .	1.933	88
Obr. tekoč. računa . . .	286	22	Dana posojila	170.846	92	Vrednost tiskovin . . .	100	—	Rezervni zaklad	1.849	75
Plač. obr. od posojil . .	10.975	73	Tekoči rač. s Zvezo . . .	20.577	66	Delež pri Zadr. zv. . . .	1.000	—	Čisti dobiček	1.157	69
Upr. in urad. prisp. . .	371	57	Obresti tek. računa . . .	1.044	17	Delnica „Union“	500	—			
Pristopnine	33	—	Obresti posoj. povrn. . .	10	28	Got. 31. decem. 1906 . .	210	29			
Vrnjeni predpl. dav. . .	—	12	Upr. in urad. stroški . .	424	88						
Tiskovine	48	85	Rrent. in nep. prist. . .	102	72						
Got. začetkom l. 1906 . .	484	93	Akcija „Union“	500	—						
			Gotov. 31. dec. 1906 . .	210	29						
	275.665	33		275.665	33		279.972	36		279.972	36

Seoska blagajna za štednjo i zajmove u Bračevici na Braču,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za II. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 1906. 45, v upravnem letu pristopilo 7, odpadlo 1, koncem leta 1906. 51.

Deleži: začetkom leta 1906. 45, v upravnem letu prirastlo 7, izplačano 1, koncem leta 1906. 51, odpovedano: —.

Denarni promet: K 120.607-63.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani . . .	70	—	Deleži	10	—	Posojila	7.824	56	Deleži	510	—
Hran. vl. s kap. obr. . .	19.314	62	Vzdig. hranilne vloge . .	6.375	63	Tekoči rač. z Zvezo . . .	4.083	93	Hranilne vloge s kap. obrestmi	13.580	25
Vrnjena posojila . . .	12.001	35	Dana posojila	17.664	31	Inventar premični . . .	407	19	Rezervni zaklad	44	08
Tekoči rač. z Zvezo . .	15.359	53	Tekoči rač. z Zvezo . . .	19.443	46	Zaostale obresti pos. . .	247	01	Čisti dobiček	417	44
Obresti tek. računa . .	133	46	Inventar premični . . .	410	63	Delež „Zadr. zvezi“ . . .	200	—			
Plač. obr. od posojil . .	120	23	Obr. hran. vlog izpl. . .	253	47	Razni	700	19			
Pristopnine	21	—	Obr. hr. vlog kapital. . .	130	20	Gotov. 31. dec. 1906 . .	1.088	89			
Razni	13.803	05	Upr. in urad. stroški . .	249	07						
Gotov. začet. l. 1906 . .	25	02	Razni	15.022	60						
			Delež „Zadr. zvezi“ . . .	200	—						
			Got. 31. decem. 1906 . .	1.088	89						
	60.848	26		60.848	26		14.551	77		14.551	77

Posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo, za VIII. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 144, v upravnem letu pristopilo 59, izstopilo 2, koncem l. 1906 201.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 144, v upravnem letu prirastlo 59, odpadlo 2, koncem leta 1906 201, odpovedano 0.

Denarni promet: K 70.122.40.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži — vplačani . . .	118	—	Deleži — izplačani . . .	4	—
Hran. vloge s kap. obrestmi . . .	4.667	59	Vzdign. hran. vloge . . .	7.911	75
Vrnjena posojila . . .	4.719	70	Izpl. obr. hran. vloge . . .	72	53
Tekoči rač. z Zvezo . . .	20.852	33	Obr. hr. vlog kap. . .	267	25
Plač. obr. od posojil . . .	3.167	71	Dana posojila . . .	22.048	—
Upr. in urad. prisp. . .	255	83	Tekoči rač. s Zvezo . . .	1.950	—
Pristopnine . . .	67	—	Obresti tekoč. računa . . .	2.142	33
Zamudne obresti . . .	71	64	Uprav. in urad. str. . .	387	60
Prehodni znesek . . .	200	—	Rent. d. in nep. prist. . .	7	29
Got. začetkom l. 1906 . . .	1.211	85	Gotov. 31. dec. 1906 . . .	540	90
	35.331	65		35.331	65

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	60.585	61	Deleži	402	—
Inventar premični . . .	111	—	Hran. vloge s kapit. obrestmi . . .	6.552	43
Zaostale obr. posojil . . .	615	42	Tekoči rač. z Zvezo . . .	53.679	85
Delež pri Zadr. zv. . .	1.000	—	Predplač. obr. pos. . .	559	11
Gotov. 31. dec. 1906 . . .	540	90	Prehodni znesek . . .	200	—
			Rezer. zaklad z obr. . .	1.444	38
			Čisti dobiček . . .	170	63
	63.008	39		63.008	39

Hranilnica in posojilnica v Šmariji,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo, za VI. upravno leto 1906

Člani: stanje začetkom leta 1906 241, v upravnem letu prirastlo 32, odpadlo 8, koncem leta 1906 265.

Deleži: začetkom l. 1906 241, v upravnem letu prirastlo 32, izplačano 8, koncem l. 1906 265, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 294.691.84.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži — vplačani . . .	64	—	Deleži — izplačani . . .	16	—
Hran. vloge s kap. obrestmi . . .	81.205	91	Vzdign. hran. vloge . . .	45.774	14
Vrnjena posojila . . .	13.987	60	Obr. hranil. vlog izpl. . .	544	46
Tekoči račun z zvezo . . .	43.747	34	Obresti hran. vlog kapitalizovane . . .	4.613	92
Obresti tek. računa . . .	1.194	71	Dana posojila . . .	50.920	—
Plačane obr. posojil . . .	5.147	16	Tek. rač. pri Zadr. zv. . .	43.194	71
Upr. in urad. prisp. . .	211	97	Uprav. in urad. str. . .	390	36
Pristopnine . . .	32	—	Rent. dav. in nep. pr. . .	127	24
Obresti pošt. hran. . .	—	99	Poštni hranilnici . . .	11	99
Gotov. začetkom leta . . .	3.027	34	Delež pri Zadr. zv. . .	400	—
	148.619	02	Razno . . .	80	—
			Gotov. 31. dec. 1906 . . .	2.546	20
				148.619	02

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	114.506	81	Deleži	530	—
Tek. račun z zvezo . . .	23.985	26	Hran. vloge s kapit. obrestmi . . .	139.729	61
Inventar premični . . .	127	68	Predpl. obr. od pos. . .	406	38
Zaostale obresti pos. . .	462	12	Rezervni zaklad . . .	1.509	83
Delež pri Zadr. zv. . .	1.000	—	Čisti dobiček . . .	579	40
Delež pri Ljud. pos. . .	4	—			
Poštna hranilnica . . .	123	15			
Gotov. 31. dec. 1906 . . .	2.546	20			
	142.755	22		142.755	22

Hranilnica in posojilnica v Fari pri Kostelu,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo, za III. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 67, v upravnem letu pristopil 19, odpadlo —, koncem leta 86.

Deleži: stanje začetkom leta 67, v upravnem letu prirastlo 19, izplačano —, koncem leta 86, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 118.323.58.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži — vplačani . . .	38	—	Vzdign. hran. vloge . . .	6.225	57
Hran. vloge s kap. obrestmi . . .	48.939	13	Obr. hr. vlog izplač. . .	47	67
Vrnjena posojila . . .	2.540	—	Obr. hran. vlog kap. . .	2.562	13
Tekoči račun z zvezo . . .	1.247	89	Dana posojila . . .	11.968	51
Obresti tek. računa . . .	1.188	13	Tekoči račun z zvezo . . .	37.538	13
Plač. obr. od posojil . . .	2.040	88	Obr. pos. povrnjene . . .	12	79
Upr. in urad. prisp. . .	40	45	Upr. in urad. stroški . . .	178	97
Pristopnine . . .	19	—	Rent. dav. in nep. pr. . .	17	97
Podpora ministrstva . . .	600	—	Doplač. deleža Zvezi . . .	200	—
Cot. začetkom l. 1906 . . .	2.518	36	Gotov. 31. dec. 1906 . . .	20	10
	59.171	84		59.171	84

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	37.552	36	Deleži	172	—
Tekoči račun z zvezo . . .	48.504	41	Hran. vloge s kapit. obrestmi . . .	85.788	22
Inventar premični . . .	653	03	Rez. zaklad z obr. . .	441	83
Zaostale obr. posoj. . .	48	—	Čisti dobiček . . .	975	85
Delež pri Zadr. zv. . .	600	—			
Gotov. 31. dec. 1906 . . .	20	10			
	87.377	90		87.377	90

Posojilnica v Sv. Križu pri Kostanjevici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za VIII. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 757, v upravnem letu pristopilo 140, izstopilo 39, koncem l. 1906 858.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 766, v upravnem letu prirastlo 140, odpadlo 39, koncem leta 1906 867, odpovedano 0.

Denarni promet: K 591.087.60.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	1800	—	Deleži	468	—	Posojila	449.048	75	Deleži	11.548	—
Hran. vloge	188.511	70	Vzdign. hran. vloge	79.720	81	Invent. in tiskovine	291	72	Hranilne vloge . .	414.393	99
Vrnjena posojila . .	75.529	45	Dana posojila . . .	204.247	26	Zaostale obr. posojil	516	66	Predplač. obr. pos.	3.599	85
Plač. obr. od posojil	24.572	15	Izpl. obr. hran. vlog	661	11	Naložen denar . . .	1.560	—	Rezervni zaklad . .	11.534	98
Upr. in urad. prisp.	331	33	Uprav. in urad. str.	522	65	Obr. nalož. denarja	40	—	Kap. obr. hran. vlog	16.315	01
Pristopnine	280	—	Tiskovine	300	—	Gotov. 31. dec. 1906	8.547	42	Čisti dobiček . . .	2.612	72
Obr. nal. denarja . .	146	50	Rent. d. in nep. prist.	158	55						
Zamudne obr. pos. .	53	61	Darila v bohr. nam.	121	71						
Gotov. začetkom leta	8.592	77	Nagrade	5.070	—						
			Gotov. 31. dec. 1906	8.547	42						
	299.817	51		299.817	51		460.004	55		460.004	55

Hranilnica in posojilnica v Leskovici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IX. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 82, v upravnem letu prirastlo 6, odpadlo 2, koncem leta 1906 86.

Deleži: začetkom l. 1906 164, v upravnem letu prirastlo 12, izplačano 4, koncem l. 1906 172, odpovedano: —.

Denarni promet: K 73.278.88.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	12	—	Deleži	4	—	Posojila	45.488	43	Deleži	172	—
Hranilne vloge . . .	15.351	52	Vzdign. hran. vloge	15.889	87	Naložen denar . . .	20.936	04	Hran. vloge s kapit.		
Vrnjena posojila . .	10.534	25	Dana posojila . . .	15.903	44	Invent. prem. z odp.	175	30	obrestmi	67.351	92
Vrnen nalož. denar .	8.800	—	Naložen denar . . .	4.100	—	Zaostale obresti pos.	793	45	Predpl. obr. od pos.	7	45
Plačane obr. posojil	1.921	48	Obr. hranil. vlog izpl.	152	87	Deleži pri Zadr. zv.	600	—	Rezervni zaklad . .	2.021	14
Upr. in uradni prisp.	3	34	Obr. pos. povrnjene	3	—	Delež pri Zadr. tisk.	500	—	Čisti dobiček . . .	176	83
Pristopnine	5	60	Uprav. in urad. str.	230	22	Delež pri Unionu . .	1.000	—			
Gotov. začetkom leta	127	31	Rent. dav. in nep. pr.	39	98	Delež pri Ljud. pos.	4	—			
			Delež pri Zadr. zv.	200	—	Gotov. 31. dec. 1906	232	12			
			Gotov. 31. dec. 1906	232	12						
	36.755	50		36.755	50		69.729	34		69.729	34

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah,

registrirana zadruga z omejeno zavezo, za II. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 124, v upravnem letu pristopil 19, odpadlo —, koncem leta 143.

Deleži: stanje začetkom leta 124, v upravnem letu prirastlo 19, izplačano —, koncem leta 143, odpovedano: 4.

Denarni promet: K 330.162.59.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani .	95	—	Vzdign. hran. vloge .	76.241	63	Posojila	129.099	77	Deleži	715	—
Hran. vloge s kap. obrestmi	94.576	28	Obr. hr. vlog izplač.	619	25	Tekoči račun z zvezo	108.618	40	Hran. vloge s kapit.		
Vrnjena posojila . .	14.740	—	Obr. hran. vlog kap.	8.229	85	Inventar premični .	225	—	obrestmi	237.311	51
Tekoči račun z zvezo	41.764	13	Dana posojila . . .	39.550	—	Zaostale obr. posoj.	1.017	84	Predpl. obr. posojil	211	42
Obresti tek. računa	5.566	66	Tekoči račun z zvezo	34.766	66	Vrednost tiskovin .	150	—	Začasna izposojila .	1.530	—
Plač. obr. od posojil	4.327	62	Obr. pos. povrnjene	31	95	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—	Rez. zaklad z obr. .	4.182	96
Upr. in urad. prisp.	234	50	Upr. in urad. stroški	503	83	Delež pri „Unionu“	1.000	—	Čisti dobiček . . .	1.657	59
Pristopnine	19	—	Rent. dav. in nep. pr.	117	32	Delež pri Ljud. pos.	4	—			
Začasna izposojila .	3.640	94	Tovarni drobiža . .	199	—	Gotov. 31. dec. 1906.	4.493	47			
Za drobiž od tovarne	199	—	Začasna izposojila .	2.110	94						
Cot. začetkom l. 1906	2.164	90	Doplač. deleža Zvezi	400	—						
			Za tiskovine	64	13						
			Gotov. 31. dec. 1906	4.493	47						
	167.328	03		167.328	03		245.608	48		245.608	48

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za XI. upravno leto 1906.

Člani: začetkom l. 1906 333, v upravnem letu pristopilo 5, odpadel 27, koncem leta 1906. 311.

Deleži: začetkom l. 1906. 333, v upravnem letu prirastlo 5, izplačano 61, koncem l. 1906. 277; odpovedano: 3.

Denarni promet: K 86.358'47.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1905	198	11	Izplačani deleži . .	26	—	Vrednost blaga . .	23.236	76	Deleži	2.993	60
Vplačani deleži . .	1.447	58	Vrnjena izposojila .	13.265	77	Terjatve na blagu pri			Neizplač. obr. delež.	72	—
Pristopnine	4	—	Izdatki za blago . .	62.481	88	zadružnikih	24.339	36	Izposojila	69.416	46
Izposojila	14.459	59	Voznina	2.038	14	Terjatve na blagu pri			Dolg na blagu zadr.	1.031	58
Prejemki za blago .	71.081	44	Užitnina	465	59	nezadružnikih . . .	300	24	Dolg na obr. od izp.	71	66
Inventar nepremični	1.254	89	Inventar nepremični	1.455	27	Vredn. neprem. inv.	34.321	59	Rez. zaklad z obr. .	5.008	03
Naložen denar . . .	12.218	99	Inventar premični .	83	93	Vrednost prem. inv.	3.559	90	Čisti dobiček . . .	872	64
Vzdignjen delež pri			Davki	227	62	Deleži pri Gosp. zv.	210	—			
Zadružni zvezi . .	190	—	Neposredne pristojb.	3	—	Deleži pri Zadr. zv.	10	—			
			Upravnih stroškov .	3.942	—	Nalož. denar	142	66			
			Obr. del. in izposojil	3.806	64	Got. koncem l. 1906	743	05			
			Naložen denar . . .	12.125	71						
			Deleži Gosp. zvezi .	190	—						
			Gotov. konec l. 1906	743	05						
	100.854	60		100.854	60		86.863	56		86.863	56

Mlekarska zadruga pri Sv. Mihelu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za V. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 238, v upravnem letu pristopilo 66, izstopilo 3, koncem leta 1906 301.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 238, v upravnem letu prirastlo 66, izplačano 3, koncem l. 1906 301; odpovedano 0.

Denarni promet: K 71.980'06.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blagajniški preostanek l. 1905	627	44	Izplačani deleži . .	18	—	Vrednost blaga . .	614	60	Deleži	1.806	—
Vplačani deleži . .	396	—	Vrnjena izposojila .	1.395	28	Terjatve na blagu pri			Izposojila	17.600	—
Pristopnine	33	—	Izdatki za blago . .	22.454	85	zadružnikih	363	16	Dolg na blagu zadr.	1.554	57
Izposojila	1.300	—	Voznina	6.557	49	Terjatve na blagu pri			Rezer. zaklad z obr.	276	43
Prejemki za blago .	33.896	40	Inventar premični .	1.670	37	nezadružnikih . . .	2.042	05	Čisti dobiček . . .	56	10
Povračilo za tiskov.	10	60	Neposr. pristojbine .	3	20	Vredn. nepr. invent.	10.861	09			
			Upravni stroški . .	2.436	96	Vredn. prem. invent.	6.823	20			
			Obresti izposojil .	1.180	38	Deleži	42	—			
			Got. koncem l. 1906	547	—	Gotov. konec l. 1906	547	—			
	36.263	53		36.263	53		21.293	10		21.293	10

Kmetijsko društvo v Loškem potoku,

registrovana zadruga z omejeno zavezo za VIII. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 269, v upravnem letu pristopilo 19, izstopilo 9, stanje 31. decembra 1906 279.

Deleži: stanje zač. l. 1906 324, v uprav. letu prirastlo 19, izplač. 9, konc. l. 1906 334; odpovedano: 79.

Denarni promet: K 140.375'04.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blagajniški preostanek l. 1905	822	50	Izplačani deleži . .	208	—	Vrednost blaga . .	22.625	17	Deleži	4.112	—
Vplačani deleži . .	38	—	Izdatki za blago . .	55.893	11	Terjatve na blagu pri			Neizplač. obr. delež.	156	10
Pristopnine	28	—	Voznina	4.184	59	zadružnikih	11.092	23	Izposojila	32.653	34
Izposojila	742	80	Užitnina	359	29	Vrednost nepremič. inventarja	15.453	47	Dolg na blagu nezadružnikom . .	8.342	70
Prejemki za blago .	67.823	81	Inventar nepremični	3.905	62	Vredn. prem. invent.	539	44	Rezer. zaklad z obr.	5.295	57
Vrjn. zavarovalnina	9	54	Inventar premični .	107	14	Delež pri Zadr. zv.	200	—	Čisti dobiček . . .	471	59
Prejemki od mlina .	1.243	05	Davki in neposredna pristojbina	198	92	Delež pri hran in p. v Loškem potoku	2	—			
Vrnjena užitnina . .	11	04	Upravni stroški . .	2.850	67	Kavcija pri c. kr. fin. ravnateljstvu . .	56	55			
			Obresti del. in izpos.	1.774	51	Got. koncem l. 1906	1.062	44			
			Za mlenje	77	42						
			Razno	107	03						
			Gotov. konec l. 1906	1.062	44						
	70.718	74		70.718	74		51.031	30		51.031	30

Ljudska hranilnica in posojilnica v Moravčah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za I. upravno leto 1906.

Člani: začetkom l. 1906 —, v upravnem letu pristopilo 42, odpadel —, koncem leta 1906. 42.

Deleži: začetkom l. 1906. —, v upravnem letu prirastlo 42, izplačano —, koncem l. 1906. 42; odpovedano: —.

Denarni promet: K 109.342.26.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Vplačani deleži . . .	84	—	Vzdig. hranil. vloge	795	—	Posojila	23.311	25	Deleži	84	—
Hran. vl. s kap. obr.	42.436	58	Obr. hran. vl. izpl.	—	63	Tekoči rač. z zvezo	19.117	79	Hranilne vloge s kap.		
Vrnjena posojila . .	400	—	Obr. hran. vl. kap.	337	58	Inventar premični . .	279	—	obrestmi	41.641	58
Tekoči rač. z Zvezo	9.825	93	Dana posojila . . .	23.711	25	Zaostale obr. posojil	60	35	Predpl. obresti pos.	294	18
Obresti tek. računa	143	72	Tekoči račun z zvezo	28.943	72	Vrednost tiskovin . .	200	—	Prehodni	1.105	25
Plačane obr. posojil	535	90	Inventar premični . .	279	—	Deleži pri Zadr. zv.	200	—	Čisti dobiček . . .	43	38
Upr. in urad. prisp.	97	75	Obresti posojil povr.	6	67						
Pristopnine	42	—	Upr. in urad. stroški	397	28						
Prehodni	1.105	25	Delež „Zadr. zvezi“	200	—						
	54.671	13		54.671	13		43.168	39		43.168	39

Posojilno in hranilno društvo v Ricmanjih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za VII. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 189, v upravnem letu pristopilo 14, izstopilo 4, koncem leta 1906 199.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 259, v upravnem letu prirastlo 14, izplačano 4, koncem l. 1906 269; odpovedano 0.

Denarni promet: K 72.713.75.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Vplačani deleži . . .	70	—	Izplačani deleži . . .	20	—	Posojila	40.805	49	Deleži	1.345	—
Hran. vl. s kap. obr.	1.580	61	Vzdig. hranil. vloge	332	—	Terjatve na blagu . .	660	69	Hranilne vloge s kap.		
Vrnjena posojila . .	5.290	75	Obr. hran. vl. izpl.	1	65	Inventar premični . .	1.061	36	obrestmi	1.852	—
Tekoči račun z zvezo	15.327	84	Obr. hran. vl. kap.	60	61	Inventar nepremični .	37.399	29	Tekoči račun z zvezo	79.750	76
Obresti tek. računa	3.676	17	Dana posojila . . .	12.719	61	Zaostale obr. posojil	776	93	Predpl. obr. posojil	244	03
Inventar premični . .	31	—	Tekoči račun z zvezo	271	08	Vrednost tiskovin . .	280	—			
Plač. obresti posojil	1.824	92	Obresti tek. računa	3.676	17	Zaostale zamud. obr.	37	45			
Upr. in urad. prisp.	678	32	Inventar premični . .	746	72	Zaostale upr. stroški	600	—			
Pristopnine	28	—	Inventar nepremični	16.924	48	Delež pri „Zadr. zv.“	26	45			
Vrnen ukraden den.	267	01	Obr. pos. povrnjene	11	—	Zguba l. 1906	393	12			
Vrnen odv. ekspens.			Upravn. stroški . . .	527	69	Gotov. konec l. 1906	1.151	01			
l. 1905	737	27	Rent. dav. in nep. pr.	—	40						
Izter. tirjatve na bl.	6.263	64	Zemljiški davek . . .	13	71						
Gotov. začetkom leta	1.206	85	Prepisna pristojbina	59	24						
			Doplačan delež zvezi	200	—						
			Prim. vsled tatvine	267	01						
			Got. koncem l. 1906	1.151	01						
	36.982	38		36.982	38		83.191	79		83.191	79

Vrbničkog društva za štednju i zajmove,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za III. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 297, v upravnem letu pristopilo 54, izstopilo 14, stanje 31. decembra 1906 337.

Deleži: stanje zač. l. 1906 297, v uprav. letu prirastlo 54, izplač. 14, konc. l. 1906 337; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 219.285.35.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani . .	108	—	Deleži — izplačani . .	28	—	Posojila	93.316	33	Deleži	674	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	68.969	22	Vzdig. hranil. vloge	27.641	17	Tekoči račun z zvezo	25.079	09	Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	123.367	88
Vrnjena posojila . .	29.064	09	Obr. hran. vlog izpl.	1.795	96	Inventar premični . .	423	62	Rezervni zaklad . .	3.167	56
Tekoči račun z zvezo	7.208	83	Obr. hran. vlog kap.	2.249	09	Zaostale obresti pos.	2.313	29	Čisti dobiček . . .	396	60
Obresti tekoč. računa	232	41	Dana posojila . . .	41.068	—	Delež pri Zadr. zv.	400	—			
Plačane obresti od posojil	4.397	80	Tekoči račun z zvezo	32.287	92	Delež parob. družbe	400	—			
Upravni in uradni prispevki . . .	14	90	Tiskovine	137	81	Got. koncem l. 1906	5.673	71			
Pristopnine	54	—	Poštne	25	86						
Gotov. zač. l. 1906	2.430	28	Uprav. in urad. str.	247	33						
			Rent. dav. in nepos.								
			pristojbina	60	68						
			Delež „Zvezi“ . . .	400	—						
			Delež parob. društvu	400	—						
			Nagrada računaru .	150	—						
			Darila	50	—						
			Blagajna	264	—						
			Gotov. 31. dec. 1906	5.673	71						
	112.479	53		112.479	53		127.606	04		127.606	04

Hranilnica in posojilnica v Šturiji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IX. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 220, v upravnem letu pristopilo 20, odpadlo 1, koncem leta 239.

Deleži: stanje začetkom leta 220, v upravnem letu prirastlo 20, izplačano 1, koncem leta 239; odpovedano 9.

Denarni promet: K 199.892.14.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	20	—	Deleži — izplačani	1	—	Posojila	112.692	14	Deleži	239	—
Hran. vloge s kap. obrestmi	56 380	17	Vzdign. hran. vloge	30.318	28	Tekoči račun z zvezo	41.395	78	Hran. vloge s kap. obrestmi	164 426	05
Vrnjena posojila	28.560	53	Obr. hran. vlog izpl.	309	63	Inventar premični	714	49	Predplač. obr. pos.	658	03
Tekoči račun z Zv.	6.229	79	Obr. hran. vlog kap.	6.020	51	Inventar nepremični	7.075	95	Rezerv. zaklad z obr.	4 491	47
Obresti tek. računa	1.354	56	Dana posojila	36.010	—	Delež pri Zadr. zv.	600	—	Čisti dobiček	914	80
Plač. obr. od posoj.	5.609	30	Tek. račun z zvezo	24.754	56	Delež pri Ljud. pos.	4	—			
Upr. in urad. prisp.	79	53	Inventar premični	47	30	Rez. zakl. (v vlogah)	4.491	47			
Pristopnine	3	80	Obr. posojil povrjn.	26	75	Gotov. 31. dec. 1906	2 491	48			
Za tiskovine	37	60	Upr. in urad. stroški	134	15						
Gotov. začetkom leta	2.916	52	Rent. dav. in nep. pr.	80	58						
			Davki	19	07						
			Delež pri Zadr. zvezi	200	—						
			Čisti dobiček l. 1905								
			se vzdigne in naloži kot hran. vloga	778	50						
			Gotov. 31. dec. 1906	2 491	48						
	101.191	81		101 191	81		170.729	35		170.729	35

Hranilnica in posojilnica v Rovtahn pri Logatcu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 202, v upravnem letu prirastlo 4, izstopilo 5, koncem leta 1906 201.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 202, v upravnem letu prirastlo 4, odpadlo 5, koncem leta 201, odpovedano: —.

Denarni promet: K 464.630.33.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	8	—	Deleži — izplačani	10	—	Posojila	124.785	43	Deleži	402	—
Hran. vloge s kap. obrestmi	118.142	54	Vzdign. hranil. vloge	88.134	30	Tek. račun z zvezo	22.802	92	Hran. vloge s kap. obrestmi	157.631	29
Vrnjena posojila	25.089	74	Dana posojila	30.587	10	Inventar premični	192	08	Tek. račun s člani	733	74
Tek. račun z zvezo	36.666	99	Tekoči račun z zvezo	60.356	24	Zaostale obr. posojil	3.097	89	Rez. zaklad z obr.	4.884	12
Obr. tek. rač. z zv.	686	84	Obr. hran. vlog izpl.	723	01	Vrednost tiskovin	78	—	Čisti dobiček	805	69
Plač. obr. od posojil	7.924	64	Obr. hran. vlog kap.	5.469	50	Vrednost kolekov	30	—			
Upr. in urad. prisp.	118	85	Upr. in urad. stroški	147	94	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—			
Obr. nalož. denarja	214	78	Rent. dav. in nep. pr.	78	68	Delež pri Ljud. pos.	4	—			
Tek. račun z člani	40.270	69	Naložen denar	1.016	01	Tek. račun z člani	5.580	76			
Obr. tek. rač. z člani	133	80	Tek. račun z člani	45.117	71	Naložen denar	5.689	81			
Gotov. začetkom leta	3.656	27	Obr. tek. rač. z člani	76	70	Gotov. 31. dec. 1906	1.195	95			
			Gotov. 31. dec. 1906	1.195	95						
	232.913	14		232 913	14		164.456	84		164.456	84

Seoska blagajna za štednju i zajmove u župi Punat,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za II. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 17, v upravnem letu pristopilo 28, izstopilo —, koncem leta 1906 45.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 17, v upravnem letu prirastlo 28, odpadlo —, koncem l. 1906 45, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 250.615.34.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži — vplačani	112	—	Vzdign. hranil. vloge	49.715	37	Posojila	12.250	—	Deleži	180	—
Hranilne vloge	246 545	46	Obresti hr. vlog izpl.	239	59	Tekoči račun	238 065	03	Hranilne vloge	250.615	34
Vrnjena posojila	3.396	—	Obresti hr. vlog kap.	5.438	43	Inventar premični	300	15	Čisti dobiček 1906	683	40
Tekoči račun	43.394	19	Dana posojila	13.280	—	Zaostale obr. posojil	32	59			
Obresti tek. računa	6.265	18	Tekoči račun	230 816	09	Tiskovine	144	—			
Obresti od posojil	443	72	Obresti na tek. rač.	43	31	Delež „Zadr. Zvezi“	400	—			
Upravni dohodki	2	50	Inventar premični	307	10	Delež „Zadr. Zvezi“	100	—			
Upisnine	56	—	Upravni troški	267	07	Del. A.-H. par. društ.	40	—			
Gotov. začet. l. 1906	285	98	Davki	7	10	Gotov. konc. l. 1906	146	97			
			Delež „Zadr. zvezi“	200	—						
			2 del. A.-H. par. dr.	40	—						
			Gotov. 31. dec. 1906	146	97						
	300 501	03		300 501	03		251.478	74		251.478	74

Kmetijsko in konsumno društvo v Št. Jurju ob juž. žel.,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za VI. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 464, v upravnem letu prirastlo 2, izstopilo 2, koncem leta 1906 464.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 464, v upravnem letu prirastlo 2, odpadlo 2, koncem leta 464, odpovedano: 1.

Denarni promet: K 98.414,79.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1905	1.612	50	Izplačani — deleži .	47	—	Vrednost blaga . .	14.544	37	Deleži	1.538	—
Vplačani deleži . .	10	—	Vrnjena izposojila .	1.820	—	Terj. na blag. pri zad.	4.453	76	Neizplačane obr. del.	9	60
Pristopnine	4	—	Izdatki za blago . .	42.055	19	Terj. na blag. pri nez.	1.439	69	Izposojila	15.000	—
Prejemki za hlago .	46.866	91	Voznina	474	93	Vred. prem. invent.	642	71	Dolg na blagu nezad.	1.001	59
Prehodni	210	—	Užitnina	504	86	Delež Zadr. zvezi .	200	—	Dolg na preši posoj.	92	50
Vzdig. naložen denar	675	—	Inventar premični .	11	66	Delež Gosp. zvezi .	20	—	Rezervni zaklad . .	3.967	57
Upravni prispevek .	14	73	Davki	255	65	Obr. nal. den. 1905	1	49	Čisti dobiček . . .	144	23
			Neposredne pristojb.	—	20	Obr. nal. den. 1906	6	38			
			Upravni stroški . .	1.614	54	Prehodni	73	60			
			Obresti deležev . .	1	68	Gotov. konc. l. 1906	371	49			
			Obresti izposojil .	1.405	95						
			Prehodni	283	60						
			Zavarovalnine . .	54	39						
			Naložen denar . .	492	—						
			Gotov. konec l. 1906	371	49						
	49.393	14		49.393	14		21.753	49		21.753	49

Gospodarsko in konsumno društvo pri Sv. Mihelu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za V. upravno leto 1906.

Člani: začetkom leta 340, v upravnem letu pristopilo 16, odpadlo 7, koncem leta 349.

Deleži: stanje začetkom leta 340, v upravnem letu prirastlo 16, izplačano 7, koncem leta 349; odpovedano 0.

Denarni promet: K 215.810 93.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1905	3.304	55	Izplačani deleži . .	7	—	Vrednost blaga . .	58.426	93	Deleži	692	—
Vplačani deleži . .	16	—	Vrnjena izposojila .	2.110	86	Terj. na blag. pri zad.	104.413	76	Neizpl. obr. deležev	17	50
Pristopnine	19	20	Izdatki za blago . .	88.165	99	Terj. na blag. pri nez.	1.203	40	Izposojila	122.103	37
Izposojila	26.603	37	Voznina	3.255	84	Vred. prem. invent.	3.275	07	Dolg na blagu zadr.	37	12
Prejemki za blago .	78.121	01	Užitnina	1.345	—	Deleži (zveza, pos.)	222	—	Dolg na blagu nezad.	41.280	81
			Inventar premični .	1.031	69	Gotov. konc. l. 1906	317	33	Dolg na obr. od izpo.	100	01
			Pridobinski davek .	48	37				Rezer. zaklad z obr.	2.882	22
			Upravni stroški . .	4.659	27				Čisti dobiček . . .	745	10
			Obresti del. in izpos.	7.122	78						
			Gotov. konec l. 1906	317	33						
	108.064	13		108.064	13		167.858	13		167.858	13

Mlekarna v Hrušici pri Podgradu v Istri,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za III. upravno leto 1906.

Člani: stanje začetkom leta 1906 255, v upravnem letu pristopilo 27, izstopilo 1, koncem leta 1906 281.

Deleži: stanje začetkom leta 1906 255, v upravnem letu prirastlo 608, odpadlo 7, koncem l. 1906 3155, odpovedano: 5.

Denarni promet: K 309.286,45.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1904	1.168	35	Izplačani deleži . .	7	—	Vrednost blaga . .	460	—	Deleži	3.155	—
Vplačani deleži . .	608	—	Vrnjena izposojila .	47.980	60	Terj. na blag. pri zad.	1.600	—	Izposojila	27.259	30
Pristopnine	80	—	Izdatki za blago . .	33.143	92	Naložen denar . .	124	54	Dolg nezadružnikom	869	32
Izposojila	44.959	10	Naložen denar . .	47.322	16	Vrednost zemljišča .	500	—	Alfa Separator . .	1.691	52
Prejemki za blago .	59.855	15	Alfa Separator . .	3.000	—	Vrednost poslopja .	19.279	86	Rezervni zaklad . .	2.782	88
Upravni stroški . .	116	82	Inventar premični .	1.168	99	Vrednost premičnin	4.261	41	Čisti dobiček . . .	490	66
Naložen denar . .	47.296	84	Pridobn. davek . .	44	05	Vrednost strojev . .	6.845	67			
Odprodan inventar .	759	—	Upravni stroški . .	19.479	14	Vrednost orodja . .	1.929	90			
			Obresti izposojil .	1.763	24	Prevoznine	835	85			
			Prehodni (Zad. posl.)	534	09	Obr. nalož. denarja	11	38			
			Gotov. konec l. 1906	400	07	Got. koncem l. 1906	400	07			
	154.843	26		154.843	26		36.248	68		36.248	68

Kronika Zadrružne zveze.

Revizije l. 1906. Zadrružna zveza je revidirala l. 1906 152 zadrug, t. j. polovico pridruženih zadrug. Po pokrajinah je bilo revidiranih 100 kranjskih, 8 štajerskih, 7 goriških in tržaških, 22 istrskih in 15 dalmatinskih zadrug. Z ozirom na poslovni obrat so se pregledane zadruge razdeljevale na 1 osrednjo posojilnico, 1 zvezo, 87 hranilnic in posojilnic, 17 mlekarških zadrug in 46 kmetijskih, gospodarskih, konsumnih, oljarskih, itd. zadrug. V likvidaciji se je od pregledanih nahajala 1 zadruga.

Državno podpora v znesku 2000 K je dovolilo poljedeljsko ministerstvo naši članici, živinorejski zadrugi v Selcih na Gorenjskem.

Prijavile so svoj pristop k „Zadrružni zvezi“ sledeče zadruge: Društvo za štednjo i zajmove, Kršan, Istra; Stavbena zadruga „Lastni Dom“, Brežice, Štajersko; Društvo za štednjo i zajmove, Višnjan, Istra.

Izključila je „Zadrružna zveza“ v Ljubljani „Hranilnico in posojilnico“ v Metliki, ker se ni hotela pokoriti na celom, izrečenim na zadnjem obnem zboru.

Lep vspeh je dosegla „Ljudska hranilnica in posojilnica“ v Celju že koj ob svojem pojavu. Druga posojilnica v Celju je namreč sklenila, povišati obrestno mero za hranilne vloge na $4\frac{1}{2}\%$ in sprejemati odslej prošnje za posojila brezplačno. Korist pojava „Ljudske“ posojilnice!

Zanimiva brošura. Našim zadrružnikom, ki so zmožni nemščine, priporočamo, da prečitajo zelo zanimivo brošuro „Nekaj o pašnji“ (Eniges über die Weidewirtschaft). Spisal jo je ing. Oskar vitez Raffay, voditelj mlekarškega odseka Splošne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju. Raffay je osebno znan onim našim zadrružnikom, ki so se letos januarja meseca udeležili naše mlekarške razstave. Bil je član razsojevalne komisije. Knjižica se dobi pri Zadrružni zvezi in stane 10 vin. komad.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 30. (Društvo za štednjo i zajmove v N.) Ali je potrebno, da podpiše porok na zadolžnici razun svojega imena tudi dodatek „porok in plačnik“, ako je že v besedilu zadolžnice tiskano, da pristopi k posojilu kot porok in plačnik?

Odgovor 30. Ne, ker je že iz teksta samega spoznati, kake obveznosti je prevzel s tem, da je podpisal zadolžnico. Ravno tako je nepotrebno, da pristavi dolžnik svojemu podpisu opombo „dolžnik“, kakor se to mnogokrat zgodi.

Vprašanje 31. (Isto.) Kaj je potrebno, da napravi vlagatelj, da more zadruga izplačati bodisi celo vlogo, ali pa en del iste osebi, katero za to označi?

Odgovor 31. Zadrugi mora naznaniti ime pooblaščenca, da se vpiše isto v knjigi hranilnih vlog poleg vloge dotičnega vlagatelja z opombo, da je knjižica „vinkulirana“ in da se sme izplačati edino le vlagatelju samemu, ali pa osebi N. N. V hranilni knjižici pa zabeleži zadruga z rudečilom ali pa s posebnim pečatom na takoj vidnem mestu opazko „Vinkulirano“.

Vprašanje 32. (Isto.) Ali se more dovoliti, da je mož dolžnik, žena pa da pristopi k zadolžnici kot porok in plačnik, ali pa obratno? (V pravih stoji, da mora pri oženjenih dolžnikih podpisati zadolžnico vedno tudi žena kot porokinja).

Odgovor 32. Pravilno bi bilo, da bi se popolnoma držali predpisa pravil, da bi pri oženjenih izposojevalcih

poleg drugega poroka vedno podpisovala tudi žena oziroma mož. Toda to se žal toliko pri nas, kolikor drugod, prav malo uvažuje. Kar se pa vprašanja samega tiče, more seveda žena odnosno mož pristopiti k dolžni izjavi le tedaj, če ima posebno premoženje, ki je ločeno od premoženja dolžnika.

Vprašanje 33. (Isto.) Ali je potrebno obnoviti zadolžnico, kolekovano po II. lestvici, ako je pretekel rok 4 let?

Odgovor 33. Ne, ker velja pogoj, da se smejo kolekovati po prvi lestvici le zadolžnice, ki se izdajo na 4 leta, zato pa se tudi morajo po preteku te dobe izplačati ali pa ponoviti.

Vprašanje 34. (Isto.) Če je posojilo dano na hipoteko in je v zadolžnici povedano, da bo dolžnik plačal posojilo v 4 letih, ali je potrebno po preteku tega časa kaj napraviti, ako ni plačal še posojila?

Odgovor 34. Ničesar, ker zastara posojilo na vknjižbo šele v 30 letih po dnevu izdatbe zadolžnice. Stranko se samo opomni, da mora redno plačati odpadajoče obresti, ker imate drugače pravico takoj zahtevati vračilo posojila.

Vprašanje 35. (Hran. in pos. v Z.) Sme-li se dopisnicararočilnica za denar v tekočem računu z zvezo odposiljati z znamko za 3 vin., namesto 5 vin., če ni pripisane nobene opombe?

Odgovor 35. Ni mogoče, ker se navadno napiše preveč besedi.

Vprašanje 36. (Hran. in pos. v R.) Narediti imamo prošnjo za vknjižbo v zvezi z izbrisi v imenu stranke, ki ne zna pisati. Ali bo zadostovalo, če se stranka na vlogo samo podkriža pred pričami?

Odgovor 36. Ne, ker mora biti njegov križ poverjen bodisi od notarja, ali pa od sodnije.

Vprašanje 37. (Hran. in pos. v I.) Pri naši posojilnici je vložil precej veliko vlogo neki oče za svojo polnoletno hčer hčerin denar in pustil vinkulirati, da se sme vzdigniti samo z njegovim dovoljenjem. Hči se je sedaj omožila, mož ima v rokah knjižico, oče pa noče dovoliti vzdiga. Mož žuga posojilnici s tožbo. Kaj hočemo narediti?

Odgovor 37. Izplačati vlogo še le tedaj, ko bo dal oče dovoljenje za to. Posojilnico veže pridržek (vinkulum), s katerim je vlogo svoječasno sprejela od vlagatelja. Zato ravna pravilno, ako noče izplačati. Mož pa more, ako se čuti prikrajšan, tožiti očeta, ki je denar vložil s takim pridržkom in s tem prikrajšal hčer za njen denar, posojilnico pa nikakor ne more tožiti.

Vprašanje 38. (Hran. in pos. v S.) Ali bi ne bil sam imenik članov s podpisom člana zadosten za poverilo njegove neomejene zaveze nasproti zadrugi, in da bi pristopni list odpadel, in ali je potrebno, da njegov pristop k zadrugi zraven njegovega lastnoročnega podpisa odnosno njegovega lastnoročnega križa tudi dve priči potrditi?

Odgovor 38. Vsebina imeniku članov je določena že po besedilu § 14. zadr. zakona, zato je ni mogoče spremeniti s posebnim ozirom še, da je ta knjiga javna, ker se mora dovoliti vpogled vanjo tudi neudom. Pristopna izjava pa je dokument izredne važnosti za zadrugo, ki se kot dokazilno sredstvo članstva rabi le v izrednih slučajih, zato pa mora skrbno shranjeno biti. Besedilo pristopne izjave je zopet tako določeno, da ne more biti spojeno z onim imenika članov. Je že bolje, če so knjige ločene. — Kar se pa tiče prič pri podpisu članov, so te nepotrebne, če zna stranka pisati, potrebne pa, če ne zna pisati.

Vprašanje 39. (Hran. in pos. v D.) Prosimo Vas, da nam navedete kako dobro nemško navodilo za raiffeisenske posojilnice.

Odgovor 39. Najboljše nemško navodilo za raiffeisenske posojilnice po našem mnenju je: Viktor Kerbler „Anleitung zur Geschäftsführung der Vorschusskassenvereine nach dem System F. W. Raiffeisen“, Linz a. D., 1904, ker je ta knjiga najnovejša in je spisana po odličnem strokovnjaku. Knjiga stane nevezana menda 5 K in jo dobite bodisi pri nas, ali pa v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Vprašanje 40. (Kmetijsko društvo v M.) Kako se določi pri sestavljanju računskega zaključka kosmati dobiček pri blagu?

Odgovor 40. Ako rabite naš formular za računski zaključek, izračunate kosmati dobiček pri blagu po sledečem sestavku:

A. Razhod blaga:

K Prodaja tekoč. leta (iz prometa letošnjega leta),
 „ Terjatve za blago članov in nečlanov za tek. leto (iz bilance tekočega leta),
 „ Dolg za blago članom in nečlanom v preteklem letu (iz bilance preteklega leta),
 „ Zaloge blaga koncem tekočega leta (iz bilance tekočega leta).
 K skupno.

B. Dohod blaga:

K Zaloge preteklega leta (iz bilance pret. leta),
 „ Terjatve na blagu od članov in nečlanov preteklega leta (iz bilance preteklega leta),
 „ Nakupna vrednost blaga v tekočem letu (iz prometa letošnjega leta),
 „ Dolg za blago udom in neudom v tekočem letu (iz bilance letošnjega leta).
 K skupno.

Sestav: Razhod blaga K

manj Dohod blaga

Surovi dobiček K

Ako bi bil dohod blaga večji od razhoda, potem bi imeli zgubo na blagu. Upamo, da Vam je sedaj jasno. Pozdrav!

Zadružni pregled.

Registrovane so bile meseca julija sledeče nove zadruge: v Istri: Kraško društvo za štednjo i zajmove v Sv. Luciji pri Oprtlju in Kašteljsko društvo za štednjo i zajmove v Kaštelu; na Goriškem: Goriška eksportna zadruga za zelenjavo v Gorici; na Tržaškem: Hranilnica in posojilnica v Prebčah (Trebčah?); na Štajerskem: Hranilnica in posojilnica v Lučah, v Mali Nedelji, v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah, v Št. Ilju pri Velenju, v Št. Jurju ob Taboru in v Svetem Pavlu pri Preboldu; nadalje Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju in Bikorejska zadruga v Križevcih; v Dalmaciji: Seoska blagajna za štednjo i zajmove v Banju, v Bibinjah, v Kruševu in v Dolnjem Dicu; Hrvatska pučka blagajna za štednjo i zajmove v Zaostrogu; Zadružni savez v Splitu.

Iz zadružnega registra so bile izbrisane meseca julija sledeče zadruge: na Kranjskem: Kmetijsko društvo v Dolenji vasi pri Ribnici, Mlekarska in sirarska zadruga v Grahovem in Kmetijsko društvo v Ribnici; v Dalmaciji: Prva Konavoska vinarska zadruga v Grudi.

Snujejo se sledeče zadruge: Sadjarska zadruga v Radovljici na Kranjskem; Hranilnica in posojilnica v

Št. Petru v Savinjski dolini in v Šoštanju na Štajerskem; Hranilnica in posojilnica v Podljubelju na Koroškem; Uljarska zadruga v Krlima in Hrvatska pučka blagajna za štednjo i zajmove v Kozici pri Vrgorcu v Dalmaciji.

Odlikovanje odličnih zadružnih delavcev. Z dnem 12. julija t. l. je cesar odlikoval sledeče v zadružništvu delujoče osebe: Jana Sedláka, ravnatelja Osrednje zveze čeških kmetijskih zadrug v Pragi, s častniškim križcem Fran Josipovega reda, dr. Pavla viteza Störck-a, načelnika Splošne zveze kmetijskih zadrug v Avstriji na Dunaju, dr. Edvarda Türk-a, načelnika Zveze kmetijskih zadrug v Šleziji v Bielitzu, in Viktorja Kerblerja, gorenjeavstrijskega deželnega nadsvetnika v Lincu, z redom železne krone tretjega razreda, takse prosto; Josipa Faschingbauer-ja, načelnika namestnika Splošne zveze kmetijskih zadrug in deželnega računskega svetnika nižjeavstrijskega na Dunaju, dr. Josipa Capelletti-ja, odvetnika in predsednika zavoda „Banca cattolica“ v Tridentu, Ivana Panizza, predsednika Zveze kmetijskih posojilnic in gospodarskih zadrug v italijanskem delu Tirolske in Tridenta, ter Dr. Frana Stefczyka, vodjo Patronatne pisarne hranilnic in posojilnic pri deželnem odboru v Lvovu, z viteškim križcem Fran Josipovega reda; Antonina Blažeka, pisarniškega ravnatelja Osrednje zveze čeških kmetijskih zadrug v Pragi; z naslovom cesarskega svetnika, takse prosto; Josipa Klinger-ja, predsednika Osrednje zveze nemških kmetijskih zadrug v Pragi in nadučitelja v Haanu, Frana Ziko, ravnatelja Zveze čeških kmetijskih zadrug v Šleziji v Tropavi, ter Gustava Müller-ja, tajnika c. kr. kmetijske in gozdarske družbe v Šleziji v Tropavi, z zlatim zaslužnim križcem s krono; Vendelina Rädler-ja, načelnika-namestnika Zveze hranilnic in posojilnic in drugih kmetijskih zadrug na Predarlskem in vpokojenega nadučitelja v Wolfurtu, z zlatim zaslužnim križcem.

Najvišje odlikovanje zaslužnih mož delavcev na zadružnem polju je dokaz, kako prodira razumevanje važnosti gospodarske akcije zadružništva tudi v najvišje kroge. Čestitamo!

Centralna zadružna blagajna. Kakor vže znano, je bila vlada predložila prejšnjemu zasedanju državne zbornice načrt zakona za ustanovitev osrednje zadružne blagajne. Ker ni bil rešen, pride to jesen zopet na vrsto. Vlada je sklenila vložiti v blagajno 5 milijonov kron, da si tako zavaruje vpliv na novi zavod.

Mlekarske zadruge na Kranjskem. Leta 1906. je bilo na Kranjskem 77 mlekarskih zadrug in 12 planinskih sirarnic, tedaj 89 mlekarskih podjetij, ki so skupno razpečali 12,350.000 litrov mleka in zato izkupili 2½ milijona kron. Stranski dohodek, katerega nudi mlekarstvo, je zelo pripraven za našega kmeta, ki potrebuje vedno razpoložljivega denarja za večje in manjše potrebe v gospodarstvu. Sicer se v zadnjem času ustanavlja precej novih zadrug, toda z nekako čudnim vtiskom opazujemo, kako se starejše mlekarske zadruge pri nas druga za drugo razpuste. Ako iščemo vzroke tega pojava, spoznamo, da so bile ustanovljene prenašlo in brez potrebne previdnosti, katero je treba vedno uvaževati pri ustanavljanju gospodarskih zadrug. Zadruge, ki se razpuščajo, imajo v glavnem sledeče hibe: V prvi vrsti manjka v njihovih pravilih določilo, da so dolžni člani izročiti zadruzi mleko vseh priglasičenih krav in da smejo pridržati si le toliko mleka, kolikor ga neobhodno potrebujejo za dom. Vsled tega tudi nimajo pravila določbe, da se kaznujejo z globo člani, ki tega ne delajo. Dobava mleka

pri takih okolištinah ne more biti stalna in zjamčena. Le tako je bilo n. pr. mogoče, da je pri neki mlekarski zadrugi na Notranjskem pala dobava mleka od 1000 litrov na dan na 100 litrov in to v teku dveh let. Zadruga je seveda morala prenehati. Toda tudi deleži so navadno prenizki, tako da se morajo napraviti znatni dolgovi za napravo in opravo mlekarnic. Ker niso člani navezani na večletno članstvo, izstopajo poljubno pri najmanjšem prepričanju, tako da ostane zadruga naenkrat brez mleka in mora vsled tega raziti se z ogromnimi izgubami. Ako nočemo, da se ta pojav nadaljuje, bo treba revidirati pravila starejših mlekarskih zadrug, posebno onih, čegar razmere so nekoliko otežkočene, tako da se zjamči njihov obstoj in nadaljni pravilni razvoj.

Dobavo kmetijskih pridelkov za vojaštvo hoče pospeševati poljedelsko ministerstvo v dogovoru s c. kr. vojnim ministerstvom s tem, da priredi posebne poučne tečaje za voditelje gospodarskih zadrug. Tečaji se bodo priredili v posameznih važnih mestih, ki pridejo v poštev za dobavo vojaških potrebščin. Ob tej priliki bo izdalo ministerstvo posebno navodilo, katerega bo razdelilo med obiskovalce tečajev in razposlalo tudi drugim interesentom. Stroške za tisek navodila in za učne moči, za katere se bodo rabili spretni uradniki c. kr. intendatur in vojaških oskrbovališč, bo nosilo poljedelsko ministerstvo samo.

Nizjeavstrijska osrednja zadruga blagajna na Dunaju je imela koncem l. 1906. 702 člana in sicer 22 fizičnih oseb (odbornikov in nadzornikov), 530 hranilnic in posojilnic, 146 kmetijskih zadrug in 4 osrednje zadruge. Zadruge so imele pri osrednji blagajni naloženo na tekoči račun 28.708.129 K, izposojeno pa v tekočem računu 7.949.036 K. Vrednostnih papirjev je imela osrednja blagajna koncem l. 1906. za 18.809.844 K, pri njih pa kurzne izgube 42.661 K. Čisti dobiček je znašal koncem leta le 5.128.38 K.

Nemška zadruga zveza na Češkem. Osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug na Češkem v Pragi je imela l. 1896., ko se je ustanovila, članov: 22 raiffeizenk, 5 nedennarnih zadrug in 136.148.24 K prometa. Leta 1906., torej po desetih letih obstoja, pa je imela članov: 571 raiffeizenk, 135 drugih zadrug in 81.000.000 K prometa. Desetletni uspeh podrobnega združnega dela!

Duhovnike in učitelje bi radi odstranili od združništva nemški trgovci, ker so jim zadruge trn v peti. Na Saksonskem so zahtevali od ministerstva uka in bogočastja, da naj prepove duhovnikom in učiteljem sodelovati pri združništvu. Ker je minister tako, osebno svobodo omejujočo zahtevo kratkomalo zavrnil, so se sedaj obrnili z enako zahtevo na državnega kancelarja, slikajoč pri tem v združništvu delujoče duhovnike in učitelje kot za državo najbolj nevarne elemente!

Združništvo v Dalmaciji namerava vlada podpirati s precejšnjimi sredstvi. Tako se čuje, da hoče dati 20.000 K za prvo pomoč pri ustanovitvi Zveze dalmatinskih kmečkih posojilnic in gospodarskih zadrug, poleg tega pa letno še redne podpore v znesku 6.000 K. Nadalje bo vlada pokrivala stroške za poučne tečaje in bo pošiljala boljše udeležnike na poučna potovanja v Tirolsko in Kranjsko, da se tam izpopolnijo. Ustanoviteljem zadrug v krajih, kjer je še mnogo oderuštva, bo razdeljevala nagrade, izplačevala bo razliko in stroške pri denarju, vzetim na posodo pri bankah. Vlada bo podpirala Zvezo z veliko denarno pomočjo, ako prevzame nakupovanje gospodarskih potrebščin in zato ustvari pisarno v Zadru.

Dalmatinsko združništvo je sedaj razdeljeno na štiri kraje. Največji del pripada naši Zdrugi zvezi v Ljub-

ljani, drugi del se zbira okoli ravnokar ustanovljene Dalmatinske zveze, ki stoji pod naravnostnim vplivom deželnega odbora; potem je še veliko zadrug, ki nočejo ničesar vedeti o kaki zvezi, ker ne spoznavajo potrebe in važnosti take zveze. Konečno je še nekaj nad 20 srbskih zadrug, ki se osredotočujejo okoli srbske zveze, katera pa nima pravice revizije.

Srbske zadruge na Hrvatskem in Slavonskem. Koncem l. 1905. je bilo v navedenih deželah 235 srbskih kmečkih zadrug, ki so imele 7227 članov, 1.018.256.09 K hranilnih vlog, 1.635.754.57 K posojil, 54.326.82 K rezervnih fondov in 69.482.40 K vplačanih deležev. Srbske zadruge so združene v „Savezu srpskih zemljoradničkih zadruga“, ki je bil ustanovljen koncem l. 1897.

Žitne skladiščne zadruge v Ameriki. V zadnjem času so začeli farmerji v Ameriki združevati se vedno bolj v žitne skladiščne zadruge. Glede oddaje žita so bili prej odvisni od zveze elevatorских družb, ki so imele na za to pripravnih postajah posebne elevatorje (dvigalne naprave za nakladanje žita). Farmerji (kmetovalci) so bili prisiljeni oddajati žito na teh postajah po cenah, katere je nastavljal omenjena družba, ako so hoteli priti hitro do denarja. Odkar pa ustanavljajo posebne zadruge za prodajo žita, ki si osnujejo na postajah svoja žitna skladišča, so cene izdatno poskočile. Seveda so s tem korakom prizadali zvezi elevatorских družb ogromen udarec. In res nazadujejo te družbe silno od onega trenutka, ko so se spomnili pridelovalci žita stare resnice, da je v edinosti moč!

Tudi združništvo na Ruskem napreduje v zadnjem času vedno bolj živahno. Selitev narodov je svoj čas prodirala iz vzhoda proti zahodu, ideja bratstva in samopomoči pa vbira nasprotno smer. Na zahodu se je pojavilo moderno združništvo, odtod prodira vedno bolj proti vzhodu. Združništvo je vsled tega najbolj razširjeno v severozahodnem in severnem delu Evrope, najmanj pa še na vzhodnem in severovzhodnem. Rusija je v tem oziru še le v povojih. Moderno združno gibanje je tu pričelo še le l. 1860—1870, ko sta se ustanovila prva kreditna zadruga in prvo konsumno društvo. Toda zmedene politične razmere in strogost obstojnih, posebno združevalnih zakonov so zelo ovirale hitrejši razvoj. Leta 1895. je bil izdan prvi združni zakon, i. s. za zadruge, katerih namen je dovoljevanje malega kredita; leta 1897. sta bila izdana normalna štatuta za konsumne zadruge in za vaške zadruge, t. j. kmetijske nakupne in prodajne zadruge, leta 1898. pa je bil izdan normalni štatut za zadruge v svrhu izboljšanja poljedelstva, in konečno l. 1902 je bil izdan zakon za proizvajalne zadruge ali artele. Leta 1904. je bilo približno 5960 kreditnih zadrug z približno 560.000 članov, in sicer je bilo 753 kmetijskih hranilnic in posojilnic, 87 kreditnih društev, 4568 hranilnic in posojilnic in 582 vaških posojilnic, ustanovljenih na podlagi državnih vzornih pravil. Posojil so do takrat izdali ti zavodi približno do 93.000.000 rubljev. Poleg tega je še nad 100 zavarovalnih zadrug.

Odkar so nastopile kreditne zadruge, je pala obrestna mera za posojila od 100% na 12%, ki je danes navadna mera za posojila na Ruskem.

Tudi na Ruskem so kreditne zadruge po sistemu Schulze-Delitschevem seveda v ospredju, kar je samoobsebi umevno. Mali trgovci in obrtniki so kot bolj inteligentni del naroda prej prišli do pravilnega vpoštevanja koristi združništva nego kmetovalci. Toda v zadnjem času se širijo med zadnjimi tudi posojilnice Raiffeisenovega sestava,

katerih je danes približno 1500. Kakor je poročalo svoji denarni centrali 1084 teh posojilnic, so imele te do 1. oktobra m. l. 13,788.000 rubljev celokupne imovine in 13,323.000 rubljev celokupnih pasiv, čistega dobička pa 465.000 rubljev.

Natančne statistike glede delovanja zadružništva seveda z ozirom na obstoječe razmere v Rusiji ni mogoče dobiti.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželni ustanov,

za prihodnje šolsko leto 1907/1908 (oziroma tudi za l. 1908/1909), ki se začne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladencem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, obleko, živотно perilo, obuvalo in šolske potrebščine pa si morajo sami priskrbovati.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Vse druge potrebščine si morajo sami priskrbovati.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati vnaprej v mesečnih obrokih, šolnino pa tudi vnaprej v dveh letnih obrokih.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati

do 5. septembra t. l.

vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilčevem.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in iz priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico do samo dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija l. 1895, števil. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 18. julija 1907.

Razglas

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvori deseti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima ktera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške;

5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 31. julija 1907.

Ker se čimdalje bolj draže vsa živila, je skoro dolžnost opozarjati na živilo in poživilo, ki ga moremo pogrešati vsak danj manj, ki pa je ostalo vedno enako po ceni, na Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Zrnata kava je kakor znano tako škodljiva za naše živce in pri tem kar nič redilna, zdravstveno tako dragoceni slad v Kathreinerjevi kavi, na polovico zmešan z zrnato kavo, pa daje okusno in redilno kavino pijačo. Otrokom, ženskam, bolnikom in takim, ki okrevajo, bi se morala dajati le Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, ki ima priljubljeni okus zrnate kave ter je obenem lahko prebavna in krvotvorna. Pripravlja naj se tako, kakor je povedano na zadnji strani izvernih zavojev, pri nakupovanju pa naj se jemlje le ti z varstveno znamko župnik Kneipp in z imenom Kathreiner. Resničen prihranek, okus in zdravje priporočajo rabo Kathreinerjeve Kneippove sladne kave v vsakem gospodinjstvu.

VABILO

na

izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Petru nižje Maribora,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 18. avgusta 1907 ob 1/2 8. uri predpoldne v zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Volitev petega člana načelstva (in 2 namestnikov).
2. Volitev nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

k

izrednemu občnemu zboru

Gospodarskega društva v Movražu,

vpisane zadruge z omejenim poroštvom,

ki se vrši dne 16. avgusta 1907 na praznik Sv. Roka ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Odstavljenje in izvolitev predsednika in članov nadzorstva.
2. Prečitane revizijskega zapisnika in sprejem novih članov.
3. Prečitane zapisnika rednega občnega zbora.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na Pohorju,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 25. avgusta 1907 ob 9. uri predpoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
3. Volitev načelstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Poziv

na

glavnu redovitu skupštinu

Seoske Blagajne u Rogoznici kod Omiša,

koja će se držati dne 16. Kolovoza tek. god. u 7. sati u jutro u kući braće Medića, uz slijedeći

dnevni red:

1. Izvješće ravnateljstva o radu zadruge u prvoj polu tek. godine.
2. Izvješće upravitelja blagajničke konobe o iznosu masta god. 1906; dogovori za rad konobe u dojučeraj jematvi, te izbor upravitelja iste.
3. Izvješće upravitelja blagajničke magaze o nabavi žita, dotično brašna, sumpora i ostalog, te izbor novih upravitelja.
4. Povratiti (dotično isplatiti) Vis. Zemaljskom Odboru njegove darove, ako to Isti konačno ne ustupi.
5. Neke vrlo korisne upute za udruženstvo i gospodarstvo (iz „Hrvatskog udruženja“ i „Gospodarstva“).

Ravnateljstvo.

Priporoča se: Vzájemna zavarovalnica proti požarním škodám in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Lajca za valiti Najboljih vrst, vzgojenih na velikih posestvih: Minorke črne in bele, Plymouth R, hamburske zlatice, italijanske bele in jerebičje barve à 40 vin., Faverolke, Viandolke srebrne in bele barve à 50 vin., Minorke črne rdeč. greb. amer., italijanske bele rud. greb. (novosti) à 60 vin., Velike pekinske race bele à 60 vin., Amer. vel. br. purani à K 120, Biserne sreb. viš. à 40 vin.

Perutnistvo Smržice, Morava (Smržitz, Mähren).

Zadružna zveza

oskrbuje

= svojim zadrugam =
vse tiskovine, blagajne itd.

*Naj tače majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil,
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna
samo v izvornih
zavojih z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče
zrnate kave nemešane!
**Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava**
sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
**Kathreinerjeve
kave.**

Aviso.

Vojna uprava kupi po trgovskih običajih za:

Gradec: 7.700 q sena, 4.500 q slame za steljo,
250 q slame za rezanico in 1.800 q posteljne
slame;

Maribor: 4.500 q sena in 2.900 q slame za
steljo;

Ptuj: 1.000 m³ trdih drv;

Beljak: 100 m³ mehkih drv;

Gorica: 2000 q premoga;

Pulj: 1.500 q sena, 800 slame za steljo, 1.300 q
posteljne slame, 4.200 m³ trdih drv in 4.500 q
premoga.

Zadevne zagotovitvene obravnave bodo pri pri-
stojnih vojaških oskrbovalnih skladiščih in sicer: v
Gradcu 17. avgusta, v Mariboru (tudi za Ptuj) 30.
avgusta, v Beljaku 23. avgusta, v Gorici 26. av-
gusta in v Pulju 16. avgusta t. l.

Kolkovani prodajni predlogi morajo najkasneje
do desetih dopoldne doiti pri označenih obravnavnih
mestih, kjer se tudi lahko pogledajo natančnejši po-
goji tamkaj razgnjenih v polnem obsegu sestavljenih
nakupnih avis in uzančnih zvezkov.

V Gradcu, julija 1907.

Od c. kr. intendance 3. voja.

C. O. BURNS Co.
New York.

12-4

16 let
izkušnje.

Edino dobra domača
hranilnica.

Tovarna: WEIZ (Štajersko).
Bureau: Hugo Heller
Dunaj I. Stadiongasse 6.

Delniška stavbinska družba »UNION« v Ljubljani.

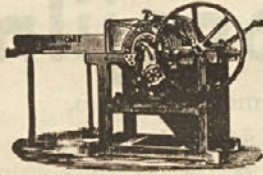
Ob začetku leta sklepajo posojilnice na
občnih zborih o porabi čistega dobička. —
Delniška stavbinska družba „UNION“ se
usoja pri tej priliki opozoriti p. n. hranilnice
in posojilnice, da so še oddati delnice III.
emisije, in da blagovolè vsaj en del čistega
dobička uporabiti za nakupovanje delnic družbe
„UNION“. — S pomočjo združne organi-
zacije se je posrečilo postaviti krasno stavbo
hotela „UNION“. — Delničarji postali so
solastniki tega podjetja, in delnice imajo
sedaj svojo vrednost. Treba je pa še oddati
III. emisijo, in odda se lahko, ako naše hra-
nilnice in posojilnice vzajemno postopajo in
prevzamejo delnice. — Tako narodno-gospo-
darsko delo mora vspevati. — Oglasila za
podpise delnic sprejema podpisani načelnik.

Dr. V. Gregorič,
načelnik.

Mlatilnice

lahko tekoče z rokami za goniti.

Mlatilnice vsakovrstne
z vrtilom (gepeljnom).

Mlatilnice z motor-

jem na bencin (najcenejša gonilna
sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po

zelo znižanih cenah

pri

Karol Kavšeka nasled. 248 x—15

Schneider & Verovšek

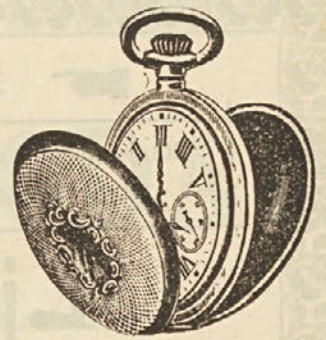
trgovina z železnino in zaloga strojev.

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča predno
kupi kaki stroj!

Čujte! Čujte!

Prej 18 K sedaj 8 K

Krasna remontoir-Gloria sre-
brna ura s 3 močnimi pokrovi,
bogato okrašena, dobro idoča,
3 leta garancija, pošilja proti povzetju za **samo 8 kron**

Henrik Weiss — Dunaj XIV./3.

Sechshauserstrasse 5/38. 12—7

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-15

Družba za vpeljavo domačih hranilnic

družba z neom. zavezo,

Dunaj I. Seilergasse 4.

Telefon št. 4996.

Poštnohranilnični čekovni konto št. 88.098.

Pod. I. poniklana.

Cena K 4.—.

200 avstrijskih zavodov je
vpeljalo način domačih hra-
nilnic in doseglo izborne
vspehe.

Pod. II. brunirana.

Cena K 4.50.

Stisnjene iz jeklene pločevine.

Vzorci na razpolago brez stroškov.

12—9

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 30. aprila 1907:
čez 13 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. aprila 1907:
čez 19 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. aprila 1907: K 13.927.621.90 — Denarni promet v letu 1906: 55.129.024.18

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1907.

249, x—15

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Wildonu.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

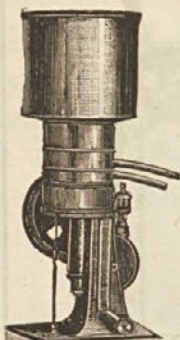
Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Delniška družba Alfa Separator, Dunaj, XII. Wienerbergstrasse 31

Zaloge: PRAGA, GRADEC, KRAKOV.

Največja specialna tovarna mlekarskega orodja, strojev in pločevinskega blaga. Popolne mlekarniške opreme in hladilne naprave.

Originalni Alfa Caval posnemalniki model 1906

so največja popolnost posnemalnega stroja

Uzredno izboljšanje.

Zvišana delavna zmogljivost.

Konkurenčne stroje zamenjujemo z Alfa posnemalniki pod najugodnejšimi pogoji.

Alfa-vrči za mleko

Patentovane Issehhardove hladilne naprave

iz posebno močne jeklene oklopne pločevine. Nizke nabavne cene. — Ohlajenje na 1—2° C.

Vse mlekarniške priprave najboljšega izdelka vedno v zalogi.

Ceniki na željo brezplačno in franko.

Dopisovanje v slovenskem jeziku.

x—10

